

Mirgu Marga

Rašo —

MASKVOS im-
galvotas Didysis
pereiti pasaulį ir tik
žiti istorijon ir ten ap-
Savo nežmonišką smurtą
baltijje teisindama, Maskva,
kaip žinoma, bando visiems
akis mullinti pasaka buk Lie-
tuva, Latvija ir Estija tai iš
seno Rusijai priklausiusios tau-
telės, kurias 'kapitalistai' 1917
metais nuo "motinos" atplėšė.
Be to, tikrina, jas valdė "pu-
siau fašistai", kurių atsikra-
čius, liaudis "džiaugsmingai
nubalsavo" prisidėti prie So-
vietų Sąjungos.

NEI VIENAS šios pasakos
tvirtinimų neišlaiko šaltos kri-
tikos, bet pasaka, nuolat kar-
tojama ir kalama, gali kai ką
suklaidinti ir tapti istorijos le-
genda. Ja jau yra susiklaidi-
nęs ne vienas doras Ameriko-
nas ir Anglas, nes mūsų atra-
ma šiai pasakai nėra ganėti-
nai stipri. Pavyzdžiui, mes
neturime išleido gero, doku-
mentais paremto veikalo apie
Sovietų okupaciją ir politiką
Lietuvoje. Gal nėra kam to-
kį veikala parašyti, gal sunku
visi dokumentai gauti.

PENKIŲ MINISTRŲ pirmu-
tinę konferenciją jau posė-
džiauja Londone. Nors pagrū-
dinu svarstymui klausimu sa-
koma busiantis taikos sutartis
su Italija, bet nėra abejojimo,
rastųsi progų ir Lietuvos klau-
simą priminti. Ar kuri nors
Lietuvių organizacija, ar di-
plomatas, yra ką nors šia kry-
ptimi darę dar nėra žinoma.

KELEIVIS, socialistų laik-
raštis, skelbiama, perėjė iš pri-
vatinių rankų į Lietuvių Socia-
listų Sąjungos nuosavybę. Rei-
škia, senstas atiteko pusgyviui.
Socializmo sąjūdžiui nėra atei-
ties nei Amerikonų visuomenė-
je, nei Lietuvių.

KUN. KRUPAVIČIUS, žy-
mus Lietuvos katalikų vadas,
rašo savo seserei Chicagoje:
"Prašau jus, visų Amerikos
Lietuvių — padėkit visi jung-
tinėmis įjėgomis Lietuvai lais-
vę grąžinti. Partijų kovas pa-
likit geresniems laikams."

Panašias mintis jau senai
reiškia ir visi patriotingi Ame-
rikos Lietuviai. Bet taip va-
dinami "tarybininkai" ir tų pu-
sė anei krust. Jiems partinė
kova miclesnė negu Lietuvos
laisvė. Jų vadovybė neatsakė
į tris LVS pasiūlymų organi-
zuoti bendrą darbą, neatsakė
nei į praktinį pasiūlymą suda-
ryti bendrą LVS ir ALT Vyk-
domąjį Komitetą. Partijos ko-
va iki galo — jų vado obalsis.
Lietuva lai sau žinosi...

DEMOKRATIJOS jau pa-
klupdė tris diktatūras: Italiją,
Vokietiją, ir Japoniją. Liko
Rusija, kuri ne savo noru
atsidurė demokratijos tal-
kininkų sparne. Ji daro vis-
ką nedaleisti demokratijai pa-
saulyje įsiviešpatauti ir teisin-
gumai bei laisvę sukurti. Ta-
čiau aišku, Maskva tiek pat
laimės kiek laimėjo Vokietija,
ar Japonija. Žmonijos aetis
demokratijoje, ne diktatūroje.

Argentinoj plinta judėji-
mas už nuvertimą dabarti-
nės vyriausybės. Armija
raginama atnesti kursty-
mą sukilti.

Senatas atmetė Presiden-
to Trumano siūlymą mo-
kėti bedarbes atlyginimo
po \$25 savaitėje.

No. 38

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO SEPT.-RUGSĖJO 21, 1945

(30-ti metai :: 30th year)

Am. Lietuviai Baiminasi del Tylos Lietuvos Klausimu

U.S. Vėliava Japonijoje

Amerikiečiai kariai atvykę į
Japoniją iš Okinawa, iškėlė
Amerikos vėliavą pačioje Ja-
ponijoje prie Atsugi. Vėliavos
iškėlimas reiškė visišką Japo-
nijos pasidavimą.

ŽADA KOREJAI LAISVĘ

Prez. Truman praneša
suteikiantis Korejai laisvę ir
nepriklausomybę. Ten lai-
kinai palikti Japonai valdi-
ninkai sako laikomi tiktais
"tarnais Korejos žmonių"
ir Amerikos kareivių, nes
kol kas be jų negalima ap-
sieiti.

Tuomi Prezidentas pirmą
kartą atvirai pasisakė pa-
vergtos šalies reikalu.

SUNAIKINO BALIO- NŲ STOTĮ

Smarki audra peršlavus
pietines valstijas, prie Mia-
mi, Floridoje, sunaikino di-
delę Amerikos karo laivy-
no balionų stotį. Sudaužy-
ta 386 lėktuvai, 25 sargy-
bos balionai ir visi pasta-
tai. Nuostolių virš 50 mi-
lijonų dolarių.

Gen. MacArthur įvedė
Japonijoje griežtą bet tei-
sina tvarką ir vykdymą
pasidavimo išlygų.

Naujas Japonijos prem-
eras princas Kuni prašo A-
meriką užmiršt Pearl Har-
bor įvykį, nes Japonija ir-
gi nukentėjo nuo Amerikos
atakų, ir pradėti taikų su-
gyvenimą. Japonija steng-
sis būti taiki ir rami.

Gen. MacArthur'ui liežu-
vį rodo. New Yorke, komu-
nistių partijos snvažia-
vime, bolševikai keliais at-
vejais minėdami Gen. Mac-
Arthurą vardą kaukė ir
baubė jam. Mat, bolševi-
kams nepatiko kad Japoni-
joje neleista padaryti ko-
munistiškas perversmas ir
palikta valdyti senosios Ja-
ponijos žmonės.

Šveicarų armija šio ka-
ro metu neteko 4,027 kar-
eivių: 2,660 mirė nuo ligų,
1,005 žuvo nelaiminguose
prietikiuose, 362 nusižudė.

**Amerikos Darbo Federa-
cija** paskelbė remę gelžke-
lio tarnautojų reikalavimą
įvesti jiems 36 valandų dar-
bo savaitę be sumažinimo
mokesties.

NENURIMKIM IKI PREZ. TRUMAN NEIŠPILDYS ROOSEVELTO DUOTĄ LIETUVIŲ TAUTAI ŽODĮ

Lietuvos klausimo laikymas paslaptingoje tyloje —
kada jau karas pasibaigęs ir paslaptys nereikalingos —
kelia Amerikos Lietuvį nerimą kodėl Lietuvos nei var-
do neminima nei konferencijose nei po konferencijų?

Lietuvių baimė glūdi tame kad be dabartinių pažy-
mėtų Londono konferencijos klausimų, gali būti dar su-
tarta businės galutinės taikos konferencijos planas,
kuris vėliau bus pavestas tik užgirti — ir tada jau bus
po visko — taip kaip padaryta su United Nations Car-
teriu San Francisco konferencijoje, kur jis buvo nuvež-
tas jau veik gavai padarytas Dumbarton Oaks konfe-
rencijoje.

Ar piktam ar geram — kame dalykas kad Lietuvos
ir Pabaltijo tautų vardas visai neminimas? Kam lei-
džiama bolševikams Lietuvą terioti, jos žmones naikinti,
deportuoti? Jeigu Amerikos pažiūra į Lietuvą "pasi-
likus po senovei", kodėl nereikalaujama prašalinti iš Lie-
tuvos bolševikų kariuomenių ir neleidžiama Lietuviams
pradėti atstatyti savo nepriklausomą gyvenimą?

Kodėl Prezidentas Truman neišpildo Prez. Roose-
velto Lietuviams duoto pažado grąžinti Lietuvai nepri-
klausomybę — kada karas baigsis? Karas pasibaigė, o
apie Lietuvą visiškai tylima!

Atsisakykim toliau priimti tylėjimą — jis mūsų tau-
tai perbrangus ir perpavojingas.

NUSTATE ITALIJOS SIENAS

Londono konferencijos
žinios skelbia jog ten susi-
tarta del Italijos-Jugoslavi-
jos sienos. Italų valdomas
miestas Trieste, kurį reika-
lauja Jugoslaviai, padaro-
mas tarptautiniu uostu su
teise Italams ir Jugosla-
vams rūpintis savo kalbą
vartojančiais gyventojais.

Italijos klausimas pasi-
rodė toks didelis kad kiti
reikalai laikinai nustumta
į šalį.

Maskva reikalauja teisės
kontroliuoti Italijos koloni-
jas Eritrea ir Tripolitania,
Afrikoje, kas kitus konfe-
rencijos atstovus labai nu-
stebino.

Sovietai taip pat parei-
kalavo Londone \$600,000-
000 karo nuostolių atlygi-
nimo iš Italijos, nes Italai
buve pasiuntę divizijas ry-
tų frontan prieš bolševikus.

Vokietis Amerikos bun-
distų vadas Kuhn su 549
kitais Vokietiais deportuo-
tas Vokietijon.

De Gaulle Pagerbė Amerikos Karo Vadus

Keturi Amerikos aukštieji karo vadai Prancūzijos valdy-
tojo Gen. De Gaulle apdovanoti aukščiausiais ordenais. Tie
vadai yra: Adm. Leahy, Gen. Marshall, Adm. King ir Gen.
Arnold. Gen. De Gaulle juos apdekoravo Washingtone.

ATSKRIDO TRYS B-29 IŠ JAPONIJOS

Trys Amerikos kariški
bombieriai B-29, palikę Ja-
ponijoje savo kanuoles ir
kitas sunkenybes, atskrido
be sustojimo į Chicago, at-
likdami 5,996 mylias kelio.
Jų tikslas buvo skristi į
Washingtoną, tačiau, sako,
stiprus vėjas kludė didelę
dalį kelionės, todėl toliau
skristi nenorėjo rizikuoti.
Iš Chicago jie pasiekė Wa-
shingtoną rugs. 19 naktį.

Ta kelionė parodo Ame-
rikos kariškų lėktuvų pa-
jėgumą ir kur jie gali pa-
siekti, reikalui esant.

RUSAI skelbia kad karo
metu jiems priešas padarė
nuostolių už 108 milijonus
dolarių. Nuostoliai skaito-
ma privacioms asmenims,
viešoms organizacijoms ir
valdžiai.

Jau dabar turimomis ži-
niomis, šioje šalyje 2,778-
000 šeimų turi gavai pi-
nigus pirkimui arba staty-
mų sau gyvenamų namų.

Paleisti iš Japonų Belaisvių Stovyklos

Šie žymūs Amerikos kariai išliko gyvi Japonų nelaisvių
stovyklose: iš kairės į dešinę: Maj. Gregory Eoyington; Lt.
Gen. Wainwright, Corregidoro gynėjas, ir Capt. Arthur W.
Wermuth, kuris vienas išmūšė 116 Japonų Bataan gynyne.

Su Tremtiniais

SPECIALIAI DIRVA IŠ ŠVEICARIJOS

Kaip tenka patirti, į Švei-
cariją yra atvykęs J. E.
Lietuvos Arkivyskupas Me-
tropolitas J. Skvireckas.
Kartu su arkivyskupu at-
važiuo Prof. prel. K. Šau-
lys, Kun. Prof. Petraitis ir
arkivyskupo sek. Kun. Či-
cas. Aukštieji dvasiškiai
pasiliks Šveicarijoje kelias
savaites, kol pavyks su-
tvarkyti išvykimą Romon.

Yverdone gyvena n e i u s
Lietuvius tremtinius Rugs.
pirmoje pusėje aplankė re-
tas svečias — Amerikos ka-
riuomenės seržentas A. Pe-
traitis, iš Chicago. Atsi-
tiktinai susipažinęs su vie-
nu Lietuviu inžinierium, A.
Petraitis tuojau panoro ap-
lankyti tautiečius atsiduru-
sius Šveicarijoje. Savo ap-
silankymu jis suteikė trem-
tiniams didelį džiaugsmą.

Petraitis atvyko Šveici-
rijon atostogauti kaip A-
merikos karys.

Lietuviai tremtiniai, ap-
gyvendintieji Yverdono ži-
dinyje, Lietvių tautos šven-
dų, Rugsėjo 8, paminėjo pri-
taikintomis iškilėmis. Ži-
dinio kopytelėje buvo at-
laikyta pamaldas, po kurių
kunigas klebonas pasakė
įspūdingą pamokslą. Vėliau
buvo surengtas iškilmingas
aktas, kurio metu paskai-

tyti pačių tremtinių para-
šyti eilėraščiai, o taip pat
laikyta paskaita.

Yverdono Lietuvių mo-
terų kvartetas šiuo metu
lanko kitų tautų tremtinių
lagerius. Jo rengiami kon-
certai visur susilaukė dide-
lio pasisekimo. Koncertus
meniškai parėngė Židinio
laisvalaikio tvarkytojas ir
choro dirigentas.

Spalių 2, Yverdone ren-
giama vadinama Lietuvių
savaitė. Jos metu Lietu-
vių tremtiniai pasirodys sa-
vo dainomis, šokiais bei li-
teratūriniais kuriniais. Dai-
lininkai ta proga rengia sa-
vo kurinių parodą. Be to,
bus laikoma paskaitos apie
Lietuvių tautą ir Lietuvą.
Tokios savaitės suruošima
tenka laikyti dideliu kul-
tūrinio Lietuvių tremtinių
laimėjimu.

Tremtiniai Šveicarijoje
džiaugiasi Dirvos atsiunti-
mu. Tai pirmas Amerikos
Lietuvių laikraštis kurį pa-
bėgėliai mato. Dirva Švei-
cariją pasiekia oro paštu.

Šveicarijon atvykęs Lie-
tuvis Dr. J. A. gavo gydy-
tojo vietą Schaffhausene,
kur yra kelios įvairių tau-
tų pabėgėlių stovyklos.

STIMSON REZIG- NAVO

Karo Sekretorius Henry
L. Stimson, 78 metų amž.,
rezignavo iš savo pareigų,
ši kara užbaigus. Jis buvo
Republikonas, Prez. Roose-
velto pakviestas sudary-
mui bepartinės šalies ap-
saugos vadovybės.

Prez. Truman paskyrė
jo vietą Robert P. Patter-
son, buvusį padėjėją.

Prez. Truman paskyrė
Suomijai atstovą, M. Ha-
milton, kuris pirmiau yra
tarnavęs Suomijoje. Tuomi
atsteigta diplomatiniai ry-
šiai su Suomija, kurie bu-
vo Rooseveltto nutraukti,
pildant Stalino įsakymą.

DARBAI

Streikai Detroite

Detroit, Mich. — CIO
vadai pareikalavo automo-
bilų industrijos darbinin-
kams 30 nuoš. algų pakėli-
mo. Jau streikuoja apie
80,000 darbininkų.
CIO vadai grąšina strei-
ku visose 135 General Mo-
tors dirbtuvėse reikalauda-
mi 30 nuoš. mokesties dau-
giau.

Pirmiausia pasirinkta G.
M. dirbtuvės, paskui strei-
kai apims Fordo ir Chrys-
les dirbtuves.

Streikas apima ir alie-
jaus industriją, ir sutram-
dė darbus GM elektriskų
išdirbinių dirbtuvėse.

Streiko metu gasolinas
bus duodamas miesto busų
važinėjimui, ligoninėms ir
valdiškoms įstaigoms.

Darbų palaikymui pilna-
me aukštume, sako reika-
linga išleisti 15 bilijonų do-
larių įvairiai statybai se-
kančių eilės metų bėgyje.
Penki bilijonai dolarių
reikalinga iš valdžios, val-
stijų ir miestų valdybų sta-
tymui kelių, mokyklų, van-
dientiekių, upių uostų ir tt.
Nekurie daro spėjimus
kad iki ateinančio pavasa-
rio bedarbių skaičius pa-
sieks 8 milijonus. Kiti sa-
ko, nauji sutvėrti darbai
bedarbių skaičių palaikys
nežymų.

1933 metais šioje šalyje
bedarbių eilės buvo pasie-
kusios 12,500,000 skaičių.
Karo produkcijos tary-
bos pirmininkas įrodinėja
kad taikos meto dirbtuvių
produkcija iki šių metų ga-
lo viršys 12 nuosimčiai bu-
vusią aukštą 1939-41 metų
produkciją.

Coatesville, Pa. — Del
gaso pristatytųjų streiko,
kuris tęsiasi West Virginia
ir Kentucky, čia negali atlikti
darbą Lukens Steel
Co. darbininkai ir 1000 jų
turėjo liauti dirbę.

Praplėtė Darbo Sekre- toriaus Galią

Prez. Truman sujungė į
vieną tris karo metu buvu-
sias darbo agenturas ir pa-
vedė viską Darbo Sekreto-
riaus Schwellenbach vado-
vybei, tuomi suteikdamas
jam visas būtinas galimy-
bes kopti su industrijose
kylančiais streikais.

Darbo sekretorius, nau-
domamasis savo naujomis
galiomis emėsi darbo baig-
ti šalyje išplitusius strei-
kus — pradedant nuo Det-
roito.

STALINAS matyt ren-
giasi keliaut pas Abraomą.
Bolševikų vadai susirupi-
nė parinkimu jo įpėdinio.
Stalinas nuolat sirginėja,
ligą gavo nuo ano meto kai
Vokietiai buvo apgulę Le-
ningradą.

PENNSYLVANIJOJE

Koks turi buti Visuotinas Seimas

Visuotinas Amerikos Lietuvių Seimas arba Kongresas, kaip Amerikos Lietuvių Taryba spauddoje paskelbė, mano, kaip ir daugelio kitų mūsų visuomenės narių ir veikėjų nuomone, turi būti pilnoje to žodžio prasmėje VISUOTINAS, ne vien tik Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamas suvažiavimas. Visuotinio seimo šaukimui turėjo būti susitarta su Lietuvai Vaduoti Sąjunga.

Kelių metų darbai ir gyvenimo faktai parodė kad Lietuvai Vaduoti Sąjunga nėra tik grupė žmonių, kaip tuli mūsų politikieriai norėtų ją laikyti, bet gera dalis Amerikos Lietuvių ir plačios Lietuvių visuomenės atstovė. Taigi nesiskaitymas su dalimi visuomenės ir su tais kurie nudirbo didelius darbus Lietuvos vadavimui nei kiek nemažiau negu ALT yra jau perdaug visiems žinomas senų Amerikos Lietuvių politikierių "gudrumas".

Jeigu ALT šaukiamo seimo ar kongreso metu Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos vadai nesuras bendros kalbos ir vieno principo kokioms tikslams seimas ar kongresas šaukiamas — jis negalės būti skaitomas visuotinas. Tai bus ne tik Amerikos Lietuviams bet ir pačios Lietuvos žmonės išsiblaškęs užsieniuose liudna žinia ir nusivylimas Amerikos Lietuviams.

Kas nenori susitarti?

Sandaros redakcijos prierašas po mano straipsniu Rugpj. 31 sako: "Su Lietuvai Vaduoti Sąjunga buvo bandyta daryti susitarimai, bet teigiamų rezultatų iki šiam laikui neatsieka" ir tt.

Dirvoje, kiek atmename, keliais atvejais buvo skelbta ir paduota datos kada Lietuvai Vaduoti Sąjunga rasė Amerikos Lietuvių Tarybos vadovų bei pasiūlymus bendrai dirbti, bet vis buvo pažymėta gauti neigiami atsakymai ir parodytas nusistatymas neturėti nieko bendro su LVS. Iš savo pusės Sandaros redaktorius nepažymi nei vieno atvejo kada ALT būtų rašius koki pasiūlymą Lietuvai Vaduoti Sąjungai bendrai dirbti tragiškoje Lietuvos byloje.

Taigi, elinlis veikėjas ir turintis šaltą protą Amerikos Lietuvis negali tikėti ir negalės tikėti ateityje. Amerikos Lietuvis ir Lietuvis kurie susirupinę Lietuvos laisvės gynimu supranta kad ne vedų asmeniškumas ir jų nesuskalbėjimas, bet Lietuvos VADAVIMO darbas jiems turi rūpėti.

Vadų ergeliai ir tarymasis už tai kas Lietuvos vadavimo darbuose turi vadovauti mažai teapeina mūsų visuomenę — jai rūpi kad darbas būtų vedamas bendrai suderintomis ir sukonsoliduotomis mūsų visų pastangomis. Tai mūsų visuomenės nusistatymas, pageidavimas ir principas.

Negalima suprasti kaip šiuo laiku kada eina Lietuvos gyvybės ar mirties klausimas, negalima susitarti, jeigu turima geri norai.

Lietuvos tremtinių balsai į Amerikos Lietuvius, kiti raštai ir asmeniškai laiška, kure dabar užima pirmą vietą mūsų laikraščiuose, grynai ir aiškiai pasako, ko mums pirmiausia reikia. Jie ragina ragina mus Amerikoje dirbti vieningai. Kas to šaukimo neklauso tie verti bus prakeikimo.

Juozas V. Valickas

Dirvos Atstovas Rytuose
Prenumeratoms, Skelbimams
86 Jackson Street
NEWARK 5, N. J.

Detroit, Mich., Naujienos

ROCHESTER, N. Y.

Seimas turi būti Tikrai vis Bendras

Mes Rochesterio Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus nariai, laikytame ekstra susirinkime Rugpj. 4, Lietuvių parapijos salėje, priėjome išvados kad reikalinga paremti Amerikos Lietuvių visuotinio seimo šaukimą.

Šiuo metu pareikiame kad mes visuotinam Amerikos Lietuvių seimui iš principo priitariame, bet remsime jį tikrai tuo metu jeigu jis bus pilna prasmės visuotinas, ne kitaip.

Taigi reikalaujame kad sumanytas seimas nebūtų vienpusiškas bet turi reprezentuoti visus Amerikos Lietuvius — reikiama visais Lietuvių patriotines partijas ir grupes (ne komunistiškas).

Grupių ir organizacijų vadai privalejo išanksto bendrai susitarti bei padaryti tarpusavio vieningą sntaiką, privalejo išvien paskelbti visuotiną seimą, jeigu norima jį padaryti visuotinu seimu. Lietuvių įiegos kovoje už Lietuvos nepriklausomybę turi būti tandžiai suorganizuotos.

Vardan kenčiančios Lietuvos ir naikinamų mūsų tautos žmonių mes maldauiame visus Lietuvius, nuosirdžiai mylinčius savo tėvų žemę, mesti į vis užsispyrimus į šalį, o imtis nešaus Lietuvos laisvinimo darbo.

Už laisvą, nepriklausomą Lietuvos valstybę, visi Lietuviai — Aukštaitiai, Žemaitiai, Kapsai, Zanavykai, Dzukai — dabar arba niekada!

Už Rochesterio A. L. Tarybos Skyrių
Ant. Ziemys.

UNIŲ VADAI IR INDUSTRIALISTAI TARSIS

Prez. Trumano sumanymu, Rugpj. 4 pabaigoje įvyks Amerikos industrialistų konferencija su darbo unių vadais aptarimui ir suradimui būdų išvengti nesutarimų ir kovų darbininkų su darbdaviais, pokariniame laikotarpyje. Vieta tai konferencijai tuojau bus paskirta.

Darbdaviai ir unių vadai sutinka dalyvauti tokioje tinkamai suplanuotoje konferencijoje.

Yra sumanymas padaryti lengvesnes sąlygas mažesniems bizniams verstis, kad ne vien tik didieji bizniai vyrautų.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Vokiečiai Apdirba Laukus po Karo

Vaidas prie Honad, Vokietijoje, laike rugpiūtės. Gen. Eisenhower įsakė gventojams surinkti vasaros derlių, kaip turės badauti. Ukėninkas su žmona naudoja jaučių įieją pjaunamai mašinai traukti.

Visi į Šį Paskutini Pikniką!

Ta smagi gegužinė-piknikas jau ir atėjo. Tai sekmadienį, Rugpj. 23 d., Birutės Darže, John R ir 11 Mile Road, užpalkalyje Madison mokyklos.

LVS skyrius, kuris šį pikniką rengia, deda visas pastangas atvykusius svečius patenkinti, ir prie to pasižadėjo atvykti svečiai kalbėtojas, p. Julius Smetona, iš Clevelando, kuris kalbės svarbiais klausimais.

Šiais kritiškais mūsų tėvynės Lietuvos laikais mes Amerikos Lietuviai turime burtis į daiktą, palaikyti glaudžius santykius su vieni kitais, kad būtume stiprūs, nepalenkiami ir mūsų tautos išgamų nesuveidžijami ir neapgaunami. Juo mes dažniau sueisime į vieną būrį, juo geriau vienas kitą pažinsime ir suprasime, tuo labiau busime vieningi, tada ir tėvynės meilė ir jos gelbėjimo supratimas mums aukišis ir mūsų pastangos duos gausnesnius vaisius.

Šio pikniko pelnas skiriamas Lietuvos pabėgėlių reikalams, tat lauksime įsų visų atvykstant į pikniką!

MULAS IR KENAI ĮZANGA

BALF 76-tas skyrius rengia savo vakarėlį šeštadienį, Spalį 6, nuo 7 val. vakare, buvusioje Lietuvių salėje. Šis vakarėlis bus grynai šalpos tikslams, ir čia įžangai reikia atsinešti mulo arba maisto keunuose (canned foods). Lietuvos žmonės baidami skurde ir nešvarume. Jie ne tik badą kenčia, bet jie neturi mulo ir apsiprausti ar baltinius išplauti. Kaip žinome, nešvara yra visokių ligų priežastis. Tat dabar turime progą, gerieji Amerikos Lietuviai, parodyti mūsų vargšams savo gerą širdį duosume. Jau dabar pirkinėjime šmotelius mulo ir dėžutes maisto, kad laikui atėjus galėtume priburti į šį vakarėlį su pilnu glėbiu.

Kaip kartą p. Kratavičienė išsireiškė: "Kaip gera kad savo vaikučiams pridėti tiek maisto kad jo dar lieka; o kaip būtų malonu kad nuo šito stalo galėtume padėti ant ano, Lietuvių pabėgėlių, stalo!"

Kada mes atnešime maisto ir mulo tai ir bus panašiai kaip nuimtum nuo savo stalo ir padėtum ant tų nelaimingųjų stalo.

Detroito Lietuviai šalpos darbe neatsiliko ir turi stiprią viltį kad ir ateityje neatsiliks. Kada buvo surpušta kudių drabužių rinkimo vakaras moterys pasirodė labai duosniai.

Dar ir dabar tas darbas tęsiasi. Gerosios moterys dar vis siuva drabužėlius Lietuvos pabėgėlių kudiškiams. Iki šiol pagaminti drabužėliai jau pasiųsti į BALF centrą.

Drabužių rinkliava dar vis tęsiasi. Nors per vasarą tas darbas labai lėtai ėjo, bet visgi surinkta ir nusiųsta į sandėlį Rugpj. mėnesį 14,000 svarų. Atvėsęs oras paskatins bendrai visą veiklą. Ir mūsų darbai bus vaisingesni.

RADIO PUSVALANDIS SKLANDŽIAI VEIKIA

Amerikos Lietuvių Balso radio pusvalandis eina sekmingai. Gaunama gera parama, aukos iš žmonių ir skelbimai. Dar tik antrame radio programme jau turėta penkis skelbimus — taigi pasekmės už save kalba.

Šiaip Lietuviška visuomenė labai karštai sutiko Amerikos Lietuvių Balso radio pusvalandį. Clevelandiečiai parodė didelį prielankumą ir net teikia visokią paramą. Chicagiečiai

Pasikartoja Misijos Išskilmės

Viena iš dalyvių atnaujintų spalvingų ir romantių išskilmių Kalifornijoje, kas tęsėsi per šimtą metų, tik buvo karo nutraukta. Ši išskilmė atsibuna kas metų San Gabriel misijoje, ketvirtoje Ispanų misijoje įrengtoje prie El Camino, Kalifornijoje. (Apie Ispanų misijas Kalifornijoje aprašė Dirvos redaktorius savo straipsnyje "Kelionė į San Francisco".)

irgi pasižadėjo mus paremti. Jie reikią gilaus džiaugsmo mūsų rado pusvalandžio atidarymu. Rep.

Pullman Vagonus Perima Kita Kompanija

Šiam karui pasibaigus, perėjo į kitas rankas Amerikoje žinomų Pullman pasažierių vagonų biznis. Clevelande suorganizavo naujas sindikatas su 500 milijonų dolarių kapitalu, kuris nuperka iš Pullman kompanijos visą tą biznį ir jį operuos, viską modernizuojant iš pagrindų.

Bus ištatyta naujoviški vagonai, miegamieji ir dininiai, su įvairiausiais pagerinimais ir patogumais keliautojams.

Sugavo Bolševikus Juodojo Rinko Berline

Rusijos bolševikiški kareiviai turi tokį palinkimą į kapitalą kad susidurdami su kapitalistiškų šalių žmonėmis išvystė Berline didžiausią juodąją rinką. Britų ir Prancūzų militarinė policija Berline padarė užpuolimą ten gausiai išsivysčiusios juodosios rinkos, kame suėmė šimtus sovietų kareivių ir 27 aukštus bolševikų karininkus.

Vėl Čampionė

New Yorke, po karo pirmą kartą vėl buvo surengtas teniso čampionatas. Po trijų metų neveikimo, ši tenista, Sarah Palfrey Cooke, vėl laimėjo čampionatą.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

LABUCKAS (vardas nepažįstamas), 79 m., mirė Liepos m., Buenos Aires, Argentinoj. (Zarasų par.)

DEGUTINĖ Elzbieta, mirė 7 Rugpj., Kingston, Pa.

KOCIUS Povilas, mirė Rugpj. 14, Hudgestown, Pa.

VERONINĖ Kazė, mirė 11 Rugpj., Jenkins Twshp, Pa.

JELAUSKIENĖ Ona, 76 m., mirė Liepos 27, Dedham, Mass.

SIDARAVIČIUS Antanas, mirė Liepos 23, Norwood, Mass.

STRIMAITIS Anicetas B., virš 70 metų, mirė Rugpj. 9 d. Woodhaven, N. Y. Palaidotas Mahanoy City, Pa. (Tupikų k., Kudirkos Naumiesčio par., Šakių ap.) Amerikoje išgyveno virš 50 metų.

STRAVINSKIENĖ Viltė, 67 m. mirė Liepos 21, Edwardsville, Pa.

URBONAS Antanas, mirė Rugpj. 10 m., Harrison, N. J.

PAJAUJIS Adolfas, mirė Rugpj. 10 m., Shenandoah, Pa.

SMILING Teklė (Gruinaite), mirė Rugpj. 21, Chicagoje. (Telšių ap. Lieplaukių par. Vilkaičių k.)

MARTINKUS Augustas, 64 m. mirė Rugpj. 23, Chicagoje. (Rimšių par. Gerčiukų k.) Amerikoje išgyveno 38 m.

BARAUSKAS Vladas, pusamžis, mirė Rugpj. 24, Chicagoje. (Šiaulių ap. Radziliškių k.) Amerikoje išgyveno 32 metus.

MELEIKA Feliksas, 47 metų, mirė Liepos m., Rosario, Argentinoj. (Vabalninko p. Našlių k.)

GAMULIAUSKAS Jonas, mirė Liepos 18, Vancouver, B. C.

STASIAUSKIENĖ Stasė (Dziezuskaitė), pusamžė, mirė 18 Rugpj., Chicagoje. (Raseinių ap. Stulgių p. Utenių k.) Amerikoje išgyveno 45 metus.

ZABORSKIS Mykolas, pusamžis, mirė Rugpj. 17, Chicagoje. (Kėdainių ap. Grinkiškio par.) Amerikoje išgyveno 32 metus.

GRIGALIUNAS Stasys, 80 m., mirė Rugpj. 20, Chicagoje. (Šiaulių ap. Klovainių par.) Amerikoje išgyveno 55 m.

STANIULIS Marcinjonas, mirė Rugpj. 21, Paterson, N. J. (Kauno ap. Klaugių k.)

JUSKAUSKAS Pranas, 54 m., mirė Rugpj. 19, So. Boston, Mass. (Kuršėnų par.) Amerikoje išgyveno 37 metus.

VAICIUNIENĖ Ona, 30 metų, mirė Rugpj. mėn., Shenandoah, Pa.

VALENTUKEVICIENĖ Marė, 70 m., mirė Rugpj. 22, Worcester, Mass.

ŽEMONTINĖ Valerija, mirė Rugpj. 15, Worcester, Mass.

VIRŠILIENĖ Marė, mirė Rugpj. 23, Chicagoje. (Pancėžio ap.) Amerikoje išgyveno 32 metus.

GRIMALAS Kazys, 58 m., mirė Rugpj. mėn., Racine, Wis.

BUTENAS Vincas, 70 m., mirė Rugpj. 11, New Britain, Conn.

ATKINAITĖ Rožė, 23 metų, mirė Rugpj. mėn., Nashua, N. H.

BALTIMORE, MD.

PRANEŠIMAS. Lietuvių Socialis Klubas laikys savo susirinkimus 2-ą ir 4-ą antradienius kiekvieno mėnesio. Visi susirinkimai atsisbus nuo 8 val. vakare, 851 Hollins st.

Jauni Lietuviai vyrai ir moterys kurie norėtų tapti nariais prašomi atsilankyti į susirinkimą arba kreipkitės bent kada į Andrių Jenkins Lietuviu salėje.

Mūsų tikslas yra išauginti didesnę ir geresnę organizaciją. Visi jauni Lietuviai kviečiami dalyvauti.

Andrew Jenkins.

ATOMISKOS BOMBOS SPROGIMAS

Tėmytojai kurie matė sprogimą atomiškos bombos virš Nagasaki miesto, Japonijoje, nupasakoja kad bombai sprogu pasidarė ugnies kamuolys pusės mylios diametre, kuris šovė į aukštį po 30,000 pėdų į minutą greitumu, ir išsoko 12 mylių aukščio. Aukštai ore ji prasiplėtė, padidėjo, bet žymiai išsiskiedė, ir pavojo degančių verdančių geltonai žėrinčių debesų, kuris kabojo ore keletą valandų.

Pirmas Japonų miestas kuri atomiška bomba palietė, Hirošima, iš 300,000 gventojų tapo visiškai sunaikintas vienos atomiškos bombos sprogiu. Tokia tai galinga atomiška bomba. Nei vienas pastatas tame mieste neliko stovintis ir užmuštų skaičius buvo virš 100,000 žmonių.

Vytautas Markuzas

Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
3907 Lillibridge
DETROIT 14, MICH.

A. S. Trečiokas

INSURANCE AGENTURA
Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
314 Walnut Street
NEWARK 5, N. J.

Why
Pay More?
CLEVELAND TRUST
PERSONAL LOANS
ARE LOW-COST
EASY TO ARRANGE

The
Cleveland
Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

MONCRIEF FURNASAS

GERIAUSIOS VERTYBES per Suvirš 50 Metų
Kreipkitės į Savo MONCRIEF Pardavėją.

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius) ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland HENDERSON 6729

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —
Jungo nevilksim!

Hitleris "Išvaduoja" Lietuvą su "Rudaisiais Buliais"

Epizodas iš Nazių Politikos Lietuvoje Išvijos Raudonasias Gaujas

Rašo VAINIS DAINORAS Specialis laiškas Dirvai iš Švedijos.

NUO REDAKCIJOS: Ikiol gaudavome žinių tikrai apie bolševikų okupaciją Lietuvoje ir apie jų žiaurios darbus. Čia patiekiami mūsų korespondento iš Švedijos pirmą aprašymą apie Vokiečių egesius su Lietuvos žmonėmis po to kai Rusai buvo iš Lietuvos išmušti. Šis aprašymas taip pat yra įdomus ir daug atskleidžiantis.

1941 metais jau Balandžio mėnesį, dar nevisai pilnus metus kruviniams enkavedistų naganams "globojus" Lietuvą, dar prieš didįjį masinį Lietuvių vežimą Sibiran, Lietuvių patriotinių širdžių telegrafu — tuo slaptoju laidu sklido iš už sienos, nuo Prūsų pusės, kad raudonojo baubo siautėjimui artėja galas. Suedami visur Lietuvių būreliai dalinosi mintimis kad reikia ruošti išsilaisvinimo valandai iš po enkavedistų naganų siaubo. Bet nuo raudonojo baubo išsilaisvinimo valanda kaž kodėl vilkinosi, vėlavo.

Tų metų Birželio 22, sekmdienio rytą, dar prieš pirmą žarai subrėkstant, sprogo Vokietijos-Lietuvos siena. Stebėtinai tikslia Vokiečių aviacijos taktika buvo nustatyta kad tą patį sekmdienio rytą, gal net tą pačią minutą, sprogo visi Lietuvoje: Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Radviliškio ir kt. sovietų aerodromai, nužerti lėktuvų bombų kruša.

"Karas su Azijatu gaujomis!" — nuskambėjo Lietuvos laukais. Ir kurie tik Lietuviai spėjo pasinaudoti sąlygom, tėvynės meilės kaitra nužerti, griebėsi kokių tesutvėrė ginklą, metėsi į partizanų būrius ir vijo iš gimtųjų laukų raudonas Azijatu gaujas, kitur dar nespėjus Vokiečių kariuomenei pasirodyti.

Istorijoje bus užžymėta kad iš taip svarbaus strateginio punkto, upių ir šlaitų supamos Kauno miesto apylinkės, bolševikus pirmu kartu išvijo vien tik vietos Lietuviai partizanai: nuo senutėlio iki vaiko. Žuvo dėl laisvės daug jaunos įeigos šančių kapinių papėdė, Aleksoto šlaituose net inžinierių, studentų...

Ir štai jau antradienį, Birželio 24, dar neišsilaisvintuose net Lietuvos užkampuose išgirdome iš Kauno radio brangomis suvirpant šventąją Lietuvos maldą:

"Lietuva, tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žemė..."

Buvo kruvinių mušių Lietuvos žemėje, ypač Vokietijos pasienyje ir pirmomis Vokiečių-sovietų karo dienomis žemaitijoje nuo žemės veido buvo nušluota Kretinga, Gargždai, Indriajavas, Rietavas ir kt. miesteliai.

Bet kaip tiranišku būdu Rusai buvo užgrobę Lietuvą, taip baimingu siaubu dumė jie iš Lietuvos laukų: be jokio ryšio, tiesiog bandos bėgo pelkėmis, miškais, javų laukais, nieko nesusivokdami, neatsikvėpdami. Ir jau penktą karą dieną Rusai buvo iš Lietuvos išguiti. Birželio 26 išbėgo likučiai iš Rokiškio apskrities.

TRUMPAS DŽIAUGSMAS

Užliauptom lupom metus iškenję Lietuviai, tam tikru džiaugsmu sveikino keliais perkunu dundančius motorizuotus Vokiečių kariuomenės dalinius.

Ir tikrai, visa Lietuva kaip tai tikėjosi kad Vokiečių kariuomenė praėjo kaip tikroji Lietuvos išsilaisvintoja. Miesteliuose ir net kaimuose susi-

ŠKIRPA IŠSKAUKIMAS I BERLINĄ...

Neilgai tuo tauta džiaugėsi, kaip po trumpo laikotarpio ministrą pirmininką K. Skirpą pradėjo išskaukinti į Berliną. Jau visa tauta buvo patyrus kad kaip tik Lietuvos vyriausybės vyrus "išvaduotojai" didieji kaimynai pradeda iškviesdinti į savo sostines (taip mat buvo su Lietuva kai dar 1940 metais Maskva iškviesdino ministrą pirmininką Merkį), tai tauta turės uždaryti savo viltis ir laisvės duris. Čia irgi įvyko tas pat. Lietuvos susitvėrus vyriausybė buvo "paleista į dimisiją", jos nariai tapo išvežti į koncentracijos stovyklas, o Kaunui buvo įsakytą ruošti sutikti "išvaduotojų". Hitlerio paskirtą generalinį komisarą, kuriuo buvo Dr. von Renteln.

Tik neseniai komunistų vadinto "gimtojo tėvo" Stalino portretai buvo pasiūti į šukšlynus, kaip visose įstaigose, įmonėse ir net butuose buvo išdalyti Hitlerio didelio formato portretai su apačioje Lietuvių kalba parašu: "Hitleris išvaduotojas". Su plintančiais tais Hitlerio portretais po Lietuvą, drauge Lietuvių širdyse plito mintis kad ir nazių vadas, gal tik kiek kulturingesne forma, yra toks pat Lietuviams žiaurus okupantas.

Lietuvos atkurimo viltys po vieno antro mėnesio visai užgeso. Lietuvai paskyrus generalinį komisarą von Renteln, jis Lietuvą suskirstė į keturias apygardas ir paskyrė apygardų komisarų: Kauno apygardai — Lentz, Vilniaus — Wulf, Šiaulių — Gewecke, ir Panevėžio — Neumann.

VOKIEČIAI UŽVALDO

Išvedus Lietuvoje Vokiečių civilinę valdžią, visą Lietuvą tuoj užliejo nazių partijos nariai, kuriuos neužligo Lietuvoje pradėjo visi vadinti "rudaisiais buliais". Tokį nazių partijos nariams vardą pirmiausia davė patys Vokiečių kariai, kurie nekėsdavo Vokiečių civilinės valdžios pareigūnų-nazistų, nešiojančių rudus marškinius-uniformas ir užfrontėje saugiose vietose tik lėbaujančių ir auginančių raudonus sprandus.

Vokiečių civilinės valdžios pareigūnai (kuriais buvo paskirti veik išimtinai tik nazių partijos) — "rudieji buliai" užliejo visos Lietuvos kampelius. Generaliniame komisariatu Kaune ir prie apygardų komisariatu buvo suorganizuotos įstaigos su plačiaisiais štabais tarnautojų. Taip visos Lietuvos administravimas ir ukinio

gyvenimo tvarkymas perėjo į nazių rankas. Tikrai tie pareigūnai buvo panašūs į bulius: jie čiulpė tiek reicho, tiek okupuotų kraštų sultis.

Kaipo nazių partijos nariai, jie užimdavo geriausias vietas. Tuojau į Lietuvą, neva "saugumo sumetimais", susigabeno visas šeimas. Kaune, Vilniuje ir kituose didesniuose miestuose ar net apskrityse, jie sekvestravo visus geriausius butus, atėmė nuo gyventojų geriausius baldus ir apgyvendino savo šeimas. Naziai nesiskaitė su jokiomis žmoniškumo teisėmis. Jeigu Lietuvis turėjo geresnį nuosavą butą tai jie, panašiai kaip kad ir bolševikai darydavo: įsakydavo per 24 valandas tą butą apiešti, o savininkas gali pasidėti nors lauke. Lietuviams keltis į didesnius miestus buvo net uždrausta. Ir greitai laiku Kaunas, Vilnius buvo užplūdę masiniais "rudųjų bulių" — nazių pareigūnų ir jų šeimų.

Išidėmėtina kad didesniuose miestuose Vokiečiai perėmė savo žinion visas geriausias ir didžiausias prekybos įmones, manufaktūros, avalynės, įvairių prekių, kooperatyvines ir maisto produktų. Surinko visas geriausias prekes ir ant kiekvienos tokios parduotuvės durų buvo užkabinta Vokiški užrašai: "Tik Vokiečiams parduodama", o Lietuviai ineiti uždrausta! Ir Lietuviams liko ne kaip žmonėms bet kaip vergams, tik apgraužtas kaulas.

LIETUVIŲ SMAUGIMAS

Apskrityse susukė savo lizdus ukiniai vadovai ir žandarmerijos. Nors Lietuvai, kaip ir kitiem dvim Pabaltijo kraštams, buvo suteikta "savivalda", bet Lietuviai buvo Vokiečių įrankiu ir turėjo pildyti jų įsakymus. Apskrityse ukiniai vadovai buvo pilnateisiai Lietuvos ekonominio gyvenimo viešpatai. Ir Lietuvos žemės ūkis, kaip pagrindinė tautos ukių šaka, Vokiečių buvo dirguojama ir čiulpiama. Tie vadovai organizavo visų žemės ūkiu, gyvulių ir pieno bei paukščių ūkių produktų surinkimą.

Lietuvos ukininkai turėjo pristatyti grūdų ir kitų žemės ūkiu gaminių labai didelius kiekius ir kiti, ypač stambesnieji, ukiniai jų nepajėgdavo išpildyti. Tačiau Vokiečiai iš anksto užplanavę stambiomis normomis apsunkino stambesnius Suvalkijos ir kiek žemaitijos ūkius. Kai tik ukininkai laiku normų nepristatė, tuojau juos iš tų ūkių deportavo į Aukštaitijos smulkesniuosius Sibiran išvežtųjų ūkius arba jokių ūkių nedavė. O į tuos stambius ūkius (žinoma, kuris buvo geriau Lietuvos sutvarkytas) privežė iš Vokietijos nazių-rudmarškinių šeimų.

Šias eilutes rašančiam teko matyti daug vaizdų kaip iš Vokietijos atvykę jau žilagalviai rudmarškiniai su būreliu vaikų ir žmona, ne viena dar šuniuką vedina, išlipdavo iš traukinio ir nešė čemodanus bei krovė baldus į vežimą, pakinkytą vis po porą arklių. Ir taip rudmarškinius paėmė vadijas į savo rankas ir sukė į Suvalkiečio ar turtingesnio žemaitio ūkį, į ten kur gyveno darbštus Lietuvos tėvų tėvai. Lietuvis liko benamis, o jo vietoje — nauji svečiai. Tų ūkių viešpatai liko "rudieji buliai". Ir taip tokių išstumtų Lietuvių ukininkų susidarė trumpu laiku keli šimtai, kurių ūkiuo-

se įsiviešpatavo šunimis apsi-statę nazių "rudieji buliai".

PROTESTAI IR POZEMIO VEIKIMAS

"Rudųjų bulių" įsiviešpatavimas Lietuvoje sukėlė visoje Lietuvių tautoje žiaurią neapykantą. Ta neapykanta kas dieną vis augo ir tas naziams turėjo didelių neigiamų pasekų, bechulpiant Lietuvos kuno taip jau išsiulptus syvus. Kas dieną prieš nazius augo tautos protestas, kantrus, bet reikšdamasis pasyvumu. Ypač tas galima buvo pastebėti kad Lietuva iš kitų Pabaltijo tautų buvo viena kurioje visai nesisekė Vokiečiams įvairiomis kombinacijomis bandant praveisti vyrų ir kariuomenę ir darbo jėgą į Reichą mobilizacija. Tai aė pavaizduosiu sekančiame savo straipsnyje Dirvai: "Lietuva Nepripažysta Jokių Okupantų".

Kaune buvo leidžiama slapsti spausdinti laikraščiai: Laisvė Lietuva, ir Laisvė, ir kt., kuriuose buvo keliama nazių juodi darbai ir tuo neapykanta dar augo. Tuo labiau nazizmo pareigūnams visur reikėsi boikotas kad Lietuvis, nors ir ne taip ryškiai kaip žydai ar Lenkas, visur buvo pažemintas. Lietuvos ukininkas atiduodavo savo produktus, darbininkas už pėnigus dirbo kaip darbo vergas fabri-

kuose, tarnautojas plūso kasdien 10 valandų kontoroje, bet nei vienas iš jų nei gatvėje, nei parduotuvėje, nei valgykloje negalėjo gauti nei mažiausių žiaurus Lietuvos tragedijos

Pranešimas Visuomenei

Amerikos Lietuvių Misijos ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos veikėjai Rugsėjo 14-15 dd. buvo susirinkę Tabor Farm, Sodus, Mich., ir priėjo išvados kad akivaizdoje dabartiniu metu vykstančios Užsienų Reikalų Ministrų konferencijos ir besitartinančių kitų svarbių tarptautinės politikos įvykių, yra reikalinga skubi Amerikos Lietuvių akcija.

Sąryšyje su tuo ALM ir LVS yra numatiusios eilę neatidėliojamai atliktinų darbų, tiesiog surištų su Londono konferencija ir kitais didelės reikšmės įvykiais, kurie neabejojamai sudarys busimos taikos konferencijos pagrindą. Turėdami galvoje kad dabar vykstanti Londono konferencija, normaliai imant, netruks ilgiau 5—6 savaitių, Amerikos Lietuvių Tarybos projektuojamas visuotinis Amerikos Lietuvių kongresas, kurs teįvyks Gruodžio pradžioje, gali būti didžiai pavėluotas žygis.

Nežiūrint į tai kad ALT visuotinio Amerikos Lietuvių kongreso šaukimą paskelbė nepasitarus su LVS ir ALM, visvien ALM ir LVS nėra nusistatčiusios prieš to kongreso šaukimą, nors ta proga jaučiasi įpareigosotos pareikšti kad ALT šaukiamas kongresas, kokiu vardu jį bevaadinant, nebus visuotinas kongresas, o tik didesnis ar mažesnis ALT suvažiavimas.

Kol nebus parodyta nuosirdaus noro šaukiamo kongreso padaryti tikrai visuotinu Amerikos Lietuvių seimu, t. y. kol į seimo organizavimą nebus įtraukta visa pajiegioji Amerikos Lietuvių visuomenė, ALM ir LVS susilaikys nuo aktyvaus viršminto kongreso rėmimo.

Išteklių, o visos gerybės buvo "Tiktai Vokiečiams"...

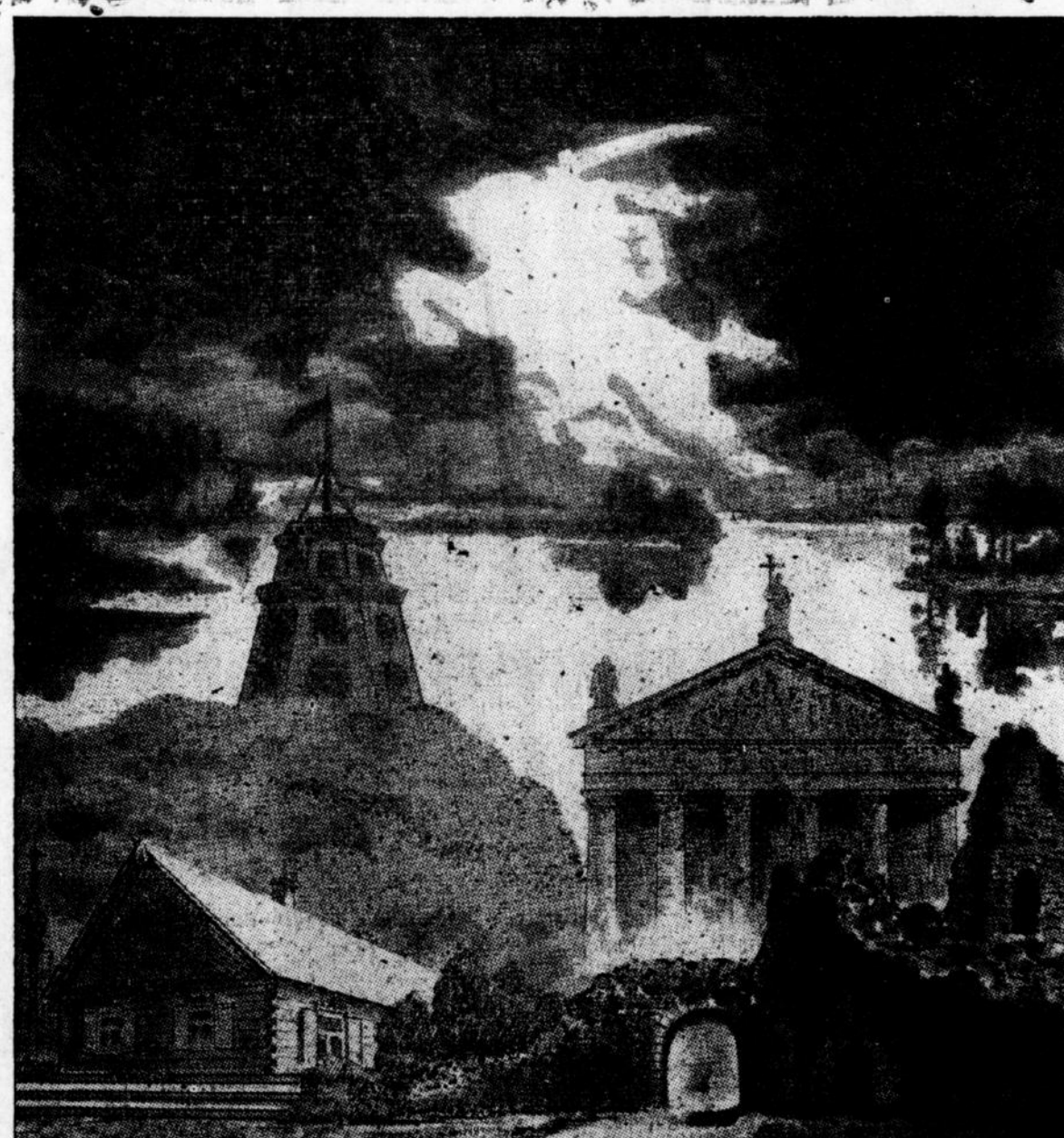
Taiigi nemaža dalimi ir Lietuvių tauta savo pasyvia laikysena, boikotu tiek ukiniam gyvenime prisidėjo prie greitesnio nazizmo sugriuvimo. Tai mes įrodysime faktais vėlesniuose straipsniuose. O už tai Lietuva turi būti kompensuota, pagreitinant jos išsilaisvinimą.

Tai čia patiekėme dalelę to žiaurus Lietuvos tragedijos vaizdo kaip Hitleris "išvadavo" Lietuvą, apstatęs ją savo partijos veltėdžiais, skanumynus mėgstančiais, apjakėliais raudonsprandžiais "rudaisiais buliais". Švedija, Rugs. 25.

•SLIEKAI neturi akių nei ausų. Jie prieš pajaučia savo jautria oda, kuri nujaucia net mažytį vabalėlį esant arti.

KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE

KAINA \$3.00

TIMELESS LITHUANIA
DR. OWEN J.C. NOREM

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spausdintas trim spalvomis.)
Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00.
Siųskit savo užsakymą!

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

Šios knygos pilnas eina Lietuvos vadavimo reikalams.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Amerikietis Taikytojas Kinijoje

Viduryje, Maj. Gen. Hurley, Amerikos ambasadorius Kinijai, kuris pasitaravo suvedime Kinų komunistų vado, Mao Tse-tung (kairėje) su Gen. Kai-šeku, Kinijos valdytoju (dešinėje) palaikymui Kinijoje taikos.

L.V.S. Pranešimas Visuomenei

Lietuvai Vaduoti Sąjunga Leidžia Amerikos Lietuviams Didelę Lietuvų kalboje Knygą

APIE

Bolševikų ir Nazių Teroristines OKUPACIJAS LIETUVOS

Knyga paveiksluota, apie 350 pusl. didumo

Pėr penkis metus Lietuva buvo nuo mūsų atskirta juodu, paslaptingu šydu, už kurio ėjosi baisiausia mūsų tautos tragedija. Amerikos Lietuviai nori visos teisybės — nori patirti visus Lietuvos žmonių pergyvenimus po bolševikais ir po naziais — norėję ir laukę tų žinių išgirsti iš pačių Lietuvos žmonių kurie tas baisenybes patys pergyveno — ir štai jų troškimas įsikūnija — Amerikos Lietuviams padaroma proga apie visa tai pasiskaityti ir patirti —

ĮSITĖMYKIT KAD ŠI SVARBŲ VEIKALĄ PARAŠĖ

Lietuvos Tremtiniai-Pabėgėliai

Parašė ne vienas, ne du, bet visa eilė žymiausių Lietuvos žurnalistų-laikraštininkų, kurie Lietuvoje užėmė vietas prie svarbių laikraščių. Parašė tie žurnalistai kurie Lietuvoje gyveno per pirmą bolševikų okupaciją, kurie buvo enkavedistų suimti ir uždaryti kalėjimuose, nespėti išvežti iš Lietuvos — kuriuos bolševikai (taip kaip Pulk. Petruiti) kankino, bet visus nespėję užkankinti. Kurie išsislapstė nuo bolševikų, ir kurie sulaukė kitos, taip pat lygiai žiaurios teroristinės nazių okupacijos — kurie slapstėsi, dirbo Lietuvos požemyje, kovojo prieš naujus pavergėjus ir kurie, arba Vokiečių sugauti tapo ištremti Vokietijon, arba patys išbėgo į Vakarų Europą — kaip galėjo ir kur galėjo, kada atėjo antru kartu bolševikai Lietuvą okupuoti.

Veikėlas apima ne tik išlaikinių Lietuvos priešų žygius, bet ir nekurių pačios Lietuvos žmonių elgesius tame sūmišyje kuris apsirėiškė pajutus bolševikus ateinant Lietuvą okupuoti. Aprašo Lietuvos Prezidento pasišalinimą iš Lietuvos ir tt. ir tt.

NUOSTABUS SKAITYMAS — TEISYBĖ PAČIAME SAVO NUOGUME -- PLIKI FAKTAI, KARTI TEISYBĖ

* * *

* * *

* * *

Aukotojų, Prenumeratorių ir Rėmėjų Vardai Tilps Knygoje

Ši istorinė knyga leidžiama prenumeratos ir aukų keliu, taigi visuomenė prašoma prisidėti prie jos išleidimo parėmimo. Kviečiami visi knygų mėgėjai, veikėjai, profesionalai, draugijos, kuopos siųsti savo prenumeratas ir aukas. Visų kurie prisidės su kokia nors auka, vardai bus išspaudyti pačioje knygoje (ne priede, bet tiesiog knygoje), atminčiai visų jūsų kurie dirbat už Lietuvos laisvę šiuo visu laikotarpiu. Stambesni aukotojai gaus daugiau negu vieną knygą, ir galės jas padovanoti savo artimiems draugams, giminiams ir kaimynams, kad visi galėtų apsipažinti su tuo baisiuoju penkių metų Lietuvos laikotarpiu.

Aukas ir užsakymus siųskit, įdėję pinigų ir aiškiai įrašę savo pilną vardą, adresą ir kiek pinigų siunčiat:

LVS. CENTRAS

6820 Superior Avenue

Cleveland 3, Ohio

Apie Karo Kaltininkus

SKIRTUMAS TARP KARO PRADĖTOJŲ IR KARO NUSIKALTELIŲ

Chicago Daily Tribune redaktiniame straipsnyje pamini karo kriminalistų skaičiuje ir Staliną, bet jei jieskoti karo pradėjimo kaltininkų, primena ir Prez. Rooseveltą.

Dabar kai Amerikos paskirtas karo kriminalistų teisėjas Jackson su savo united nations draugais teisėjais gamina Vokiečiams karo kaltininkams žudyti ir bausti įstatymus, Tribune primena kad karo kaltininkų bendrai jieskant, reiktų pasižiūrėti ir į pačius savo šalis, USA, karo kaltininkus.

Tribune argumentas yra sekančis: Neužtenka kad sąjungininkų karo kaltininkų teismo komisija imasi teisti nazių vadus ir priverčia juos atsakyti už žudystes ir visus žvėriškus jų darbus Europoje, įskaitant ir pačią Vokietiją. Jie bus teisiami ir kaip kaltininkai įtraukę pasaulį į karą.

Čia Tribune atkreipia dėmesį į pačius savo šalies kaltininkus įtraukusius Ameriką į karą. Tribune pamini Prez. Rooseveltą ir tris jo kabineto narius, Stimson, Knox, ir Hull, kurie, sako, žinojo daug dienų išanksto kad Japonija puls šią šalį, žinojo net kad užpuolimą darys ant Pearl Harbor. Jie betgi nepersegėjo Amerikos militarius ir laivyno vadus ir nedarė nieko apsaugoti kad tas atakas nepasisiektų.

Tribune, remdamasis dabar iškilusiais faktais, tikrina kad Rooseveltto administracijos vadai su pačiu prezidentu prielankioje manevravo taip kad ši šalis būtų įvelta į Europos karą. Prez. Roosevelt nedrįso sulaužyti savo 1940 metų rinkimų vajuje duotą pažadą kad Amerikos kareiviai nebus siunčiami į užjūrį kariauti svetimus karus, taigi, sako, jis jieskojo apeiti tą savo pažadą "gudriu budu".

Iškilę Pearl Harbor užpuolimo faktai, Tribune sako, atidengia tą "gudrų budą" kurio Prez. Roosevelt jieskojo. Leides Japonams užpulti Pearl Harbor, davė priežastį Amerikos-Japonijos karui ir tada šoko į Europos karą, padėti Britams ir Rusams nugalėti Vokietiją ir Italiją.

Tribune randa karo kaltininku ir Churchillį, jeigu jau eiti United Nations teisėjų planu kaltinti visus. Churchill, sako Tribune, po Amerikos įstojimo į karą parlamente pasigyrė jog jis troško ir dirbo viską ką galėjo per daug mėnesių kad Amerika įsikištų į karą.

Tribune užbaigia: "Ir kuomet Mr. Jackson jiesko karo kriminalistų, ką jo komisija mano daryti su Stalinu, kuris davė Hitleriui ženkla 1939 metais pradėti karą ir pasidalino su juo Lenkijos grobį?"

DDT Išradėjas

Dr. Paul Muller, kuris su Dr. Paul Lauger, dabar esančiu Amerikoje, išrado DDT, stebuklingą vaistą kovai prieš vabalus ir kirminus. Tinkamai DDT vartojant sako galima sukontroliuoti visus vabalus.

"Karo kriminalistų teismas ignoruoja Vokiečių nusizengimus, ir jiesko priemonių padaryti jiems visai naujus apkaltnimus, parupintus tam tikslui, nežinomus istorijai nei teisingumui, kad pradėjimas karo yra nusizengimas.

"Mr. Jackson turėtų būti atsargesnis į kurią pusę savo šautuvą taiko".

Tribune išvada yra ta: Vokiečiai kurie yra kalti už karą laiku papildytus kriminalistų nusizengimus, tegali būti baudžiami už tai.

Jeigu jieskoti kaltininkų už karo pradėjimą, kas istorijoje niekad nebuvo daroma, tai tų kaltininkų yra visose šalyse — ir net pačioje Amerikoje. Jei bausti Vokiečius tai reikalinga bus bausti ir kitus visus.

AMERIKOS KARO GALYBĖ

Budama visai silpna karo su Japonija pradžioje, Amerika į pabaigą karo išėjo galingiausia pasaulyje valstybė, imant vien karo ginklų atžvilgiu.

Karo pabaigoje, Amerika išdirbo jau beveik pusę viso pasaulio amunicijos, ir tas apėmė daugrų ir priešų bendrai gaminamą amuniciją.

Karo laivynas išsistatė 1,500 laivų didumo dviejų okeanų karo laivyną ir 100,000 kitokių laivų įvairaus didumo, sudarant laivyną didesnį negu visų kitų šalių laivynai sudėjus į vieną.

Amerikos laivų dirbtuvės išstatė 60 milijonų tonų prekinį laivyną — didesnį tonų atžvilgiu negu visos kitos šalys turėjo karo pradžioje, 1939 m.

Trumpiau negu trijų metų bėgyje Amerika pasidirdino 223,444 lėktuvų, iš jų 183,433 karo lėktuvų. Pasidarė 119,400 tankų ir šarvuotų automobilių, 2,400,000 trokų, tarp jų 660,000 jeepsų; 180,000 traktorių, kastuvų ir kitokių sunkiųjų statybos mašinerijų; 1,700,000 radio setų, 2,660,000 telefonų, 29 milijonus kareiviams palapinių, 117 milijonų porų lauko ir išeiginių avalų, ir 7,000 lokomotivų.

Karo bėgyje padirdino net 1,116,000 artilerijos kanuolių, ir 18,900,000 mažesnių šaunamųjų ginklų. Padarė dešimtimis milijonų kanuolėms šovinių ir bilijonais šautuvams amunicijos.

Šis karas Amerikai kaštavo, bendrai paėmus, apie 275 bilijonai dolarių.

Anglija tuo tarpu turėjo išlaidų visame kare, anksčiau pradėjus kariauti, tik šešis bilijonus dolarių.

Bolševikai Gyvens Kapitalistškai

Kaip Rusai bolševikai moka buržujiškai gyventi ir kaip jie turi paties Stalino sutikimą tokiame gyvenime, parodo pastarųjų dienų įvykis: Sovietų valdžios supirkimų komisijai nusamdyta dviejų metų laikui buvusio garsaus kapitalisto J. P. Morgano 48 kambarių dvirasis prie Glen Cove, Long Island, kur sovietų atsiųsti patikimieji turės tikrai prašmatnų gyvenimą.

Taip puošniai ir turtingai gyvena ir visi pačios Rusijos aukštesnieji komunistų partijos valdovai, tik muzikėliams atimta paskutinis sklypelis žemės, visi suvaryti į kolhozus, o darbininkai miestuose gyvena sugrūsti kaip žiurkės į netinkamus butus ir turi vargti ir tylėti.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

DABAR, O NE VĖLIAU

Reikalinga dar viena misija

DABAR, o ne už kelių mėnesių, reikalinga stipri ir vie-ninga Amerikos Lietuvių akcija. Dabar, o ne už kelių mėnesių mes turime kelti galingą kovą šūki. Ir reikalingas yra ne tiek savitarpinis Amerikos Lietuvių susibūrimas kiek tvirtas žingsnis į šios šalies vyriausybę. Reikalinga dar viena misija į Washingtoną, reikalingas dar vienas pakabinimas į Baltųjų Namų, State Departmento ir Kongreso duris, reikalingas dar vienas išpėjimas kad barbariškai liejamas nekaltų tautų kraujas nukris ne tik ant tiesioginių kaltininkų, bet ir tų kurie tai toleruoja, galvų. Ir pirmoje eilėje bus atsakingi tie kurie galėjo bolševikus sudrausti ir jų nesudraudė, kurie galėjo juos atiduoti teisman ir jų neatidavė. Jei jie liks pasyvūs dabar vykdomų ir jau įvykdytų bolševikų nusikaltimų akivaizdoje, istorija niekuomet jiems nedovanos jų abejingumo.

Laukiame ženklų

Dabar Londone posėdžiauja penkių didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministrai. Nejaugi ir vėl tylomis bus praleistas Baltijos valstybių vardas? Nejaugi ir tuo metu kai bolševikai baigia išplėsti iš krutinės pačią Lietuvos širdį, teisingumą deklamuoja diplomatai neisdrūs diktatoriai ištarti išpėjimo žodžio? Ir nejaugi mes nepadarysime visko kas yra mūsų galioje kad pasiektume bent šios šalies atstovą tarti žodį už Baltijos kraštus? Tačiau, jei mes norime kad mūsų žodį išgirstų Londone posėdžiaujant ministrai mes tą žodį turime ištarti dabar, kol Londono konferencija dar nėra pasibaigus. Tat būdime ir laukime ženklų kad, ji pamatę, visi kaip vienas galėtų atsilipti.

Pramintu "appeasement'o" keliu

TUO tarpu, nors nuo Londono konferencijos pradžios jau yra praėję daugiau kaip savaitė laiko, mes nieko reikšmingesnio apie ją negirdime. Atrodo kad viskas eina senu "appeasement'o" takeliu. Stalinas smarkiai, pareikšdamas kad jis neiešias pašalinams kisti į Balkanų reikalus, o Amerikiečiai su Angliais tyli ir galvoja. Greta to, Stalinas reikalauja didžulės \$6,000,000,000 paskolos karo sunaikinta Rusijos pramonei atstatyti ir gyvenimo standartui Rusijoje pakelti.

Egoistai pramonininkai-prekybininkai trina rankas kad bus "biznis", o senatoriai ir kongreso atstovai, be rodo, prisibijo kad šitokia suma gali būti perdidelė.

Kuriam tikslui?

Sąryšyje su visu tuo kyla klausimas: kuriam galui šiandien Amerika dar tebetupinėja apie Rusiją ir, užuot tarus griežtesnį žodį, galvoja apie tolimesnes nuolaidas? Koks motyvas verčia šią šalį remti ideologiją, kardinaliai priešingą Amerikos ideologijai ir Jungtinių Valstybių konstitucijos išreikštai dvasiai? Išverčiant su šiuo klausimu susietą samprotavimą populiariais žodžiais juk išeina kad Amerika — didysis demokratijos simbolis — visomis pajėgomis stengiasi sustiprinti kraštiniausią diktatūros formą — bolševizmą — ir į bolševizmo nasrus kiša didžiulius Europos ir Azijos plotus. Ir tai kaip tik tuo momentu kai jokia militarinė pagalba iš Rusijos pusės nebereikalinga, o ekonominė negalima, iš kai atominės bombos išradimas bent kokius Rusijos strateginiai apsiginamuosius motyvus padaro beverčius. Iš kitos pusės, kiek tai liečia atominės bombos išradimą tai jis, bolševikams esant nesukalbamiems, yra geriausia priemonė jų liežuviai atristi ir jų sukalbamumui paskatinti.

Ne Amerikietiška kryptimi

Tuo tarpu betgi, kai šios šalies vyriausybė tebesilaiko pataikavimo politikos, prokomunistinės tendencijos visuomenėje, vadovaujamos kartais net ir valdžioje esančių asmenų, ima reikštis mėginimu tuo ar kitu būdu įbauginti visus tuos kurie yra nusistatę prieš bolševikus. Ir kaip oficialioje politikoje prieinamas absurdas, kurio išdavoje demokratija visomis pajėgomis remia diktatūrą, taip lygiai tokio pat absurdo prieinama neoficialioje tendencijoje kiekvieną Amerikietį laikyti nepatriotu kuris yra nusiteikęs prieš bolševizmą. Tuo tarpu bolševizmas, kaip judėjimas, siekia įveikti panaikinti teisėtą tvarką, yra smerkiamas tiek šios šalies konstitucijos, tiek paskirų įstatymų. Iš to išplaukia kad, pasak bolševikofilių, atitiktį Konstitucijos dvasiai yra nepatriotinga, o remti jos smerkiamus judėjimus yra didžiai patriotiškas dalykas. Šis pavyzdys parodo kad dalis Amerikos visuomenės ne tik nusuko nuo savo tradicinio kelio, bet netgi nuėjo destruktiviai, ne Amerikietiška, kryptimi.

Naikinkime patį bolševizmo šaltinį

ŠITĄ pavojingą tendenciją daugelis žiuri pro pirštus, bet tikrovėje ji yra rimto susirūpinimo pagrindas, tuo labiau kad bolševikų agentai šioje ir kitose šalyse išsijusę dirba kad komunizmo nuodai kuo toliau tuo labiau pasklistų. I savo elis jie yra įtraukę istisus pulkus profesorų, intelektualų, pramonininkų bei prekybininkų ir kitų veikėjų, kurių vieni sąmoningai, kiti nesąmoningai skleidžia komunistinę propagandą. Ir yra aišku kad, jei tos komunistinės tendencijos iš visuomenės pusės nesusilaiks griežtos ir organizuotos reakcijos, pasekmės gali būti katastrofiškos.

Tat sąryšyje su tuo dar sykį norėtusi pabrėžti kad bent koks kompromisinis galvojimas bolševikų atžvilgiu, tikėjimasis kad su jais kaip nors dar bus galima su-

Veža Rubus Pabėgėliams Europoje

BALF ofisas iš New Yorko praneša apie išsiuntimą laivu Marshal Eliot 110,000 svarų rubų ir avalų Lietuvos karo nukentėjusiems vakarų Europos šalyse. Laivas su rubais išplaukė į Prancūzijos uostą, tokiu būdu rubų pristatymas užtikrintas.

Šis yra jau ketvirtas rubų siuntinys, praneša BALF, išsiųstas Europon. Tarp šių be abejo yra ir tas siuntinys kuris nuėjo Rusijon ir apie kurį iki šolei nieko negirdima.

Toliau, BALF praneša gamimą žinios iš Apaštališkojo Delegato, Arkiv. Giovanni Cicognani, kad Popiežius Pius XII paskyrė 200,000 frankų Lietuvos pabėgėlių šelpimui Prancūzijoje.

Žinios apie rubų pasiuntimą į Prancūziją gali tik paskatinti Amerikos Lietuvius daugiau dirbti rubų ir avalų rinkime čia, nes surinktų dalykų pristatymas pasidaro užtikrintas.

Lietuvių karo nukentėjusių šelpimas išsiųsto plačiau negu tik vienų Lietuvių pastangomis kuomet net Popiežius susijodamauja parėmimu mūsų tautiečių, nuo karo nukentėjusių ir likusių be tėvynės.

Labdara ir šelpimas yra nepolitiskas, mielaširdingas darbas, ką liudija net Popiežius susirūpinimas Lietuviais, nors pačios Italijos žmonės taip pat varga ir skurdą kenčia.

Reiktų tik kad mūsų BALF vadovybė taip pat į labdaros

gyventi, yra didžiulė klaida. Tiesi ir griežta kova yra vienintelis kelias.

Išsiamoninę į tai mes betgi visuomet turim atsiminti kad kova prieš bolševizmą galutinai tegali būti laimėta tada kada bus sunaikintas jo lizdas Maskvoje. Jei gi mes tekovosime prieš komunizmą šioje šalyje, Pietų Amerikos valstybėse, Europoje ir kitur, bet neliesime komunizmo Rusijoje, mūsų kova bus bergždžia, nes bus paliktas centras iš kurio komunizmo bangos sklinda po visą pasaulį, iš kur komunizmas gauna moraliją ir materialią paramą ir iš kurio į visą pasaulį plaukia įsakymai niekad nenustojantys komunistinei veiklai. Ši faktą turėtų suprasti visi kurie kovoja prieš komunizmą, nes priešingu atveju jų pastangos išvaduoti pasaulį iš vergovės gresmės liks bergždžios.

Visi paskaitykite šį leidinėlį

Kad galėtume atremti komunistinę propagandą, pirmoje eilėje turime žinoti eilę faktų apie komunizmą. Committee for Constitutional Government, Inc., 205 East 42nd Street, New York 17, N. Y., paskutiniu metu išleido mažutį leidinėlį, kuriame populiaria forma išdėstyti komunizmo pagrindai ir paduoti charakteringieji jo bruožai. Leidinėlis — vienas lakstelis — pavadintas "Do You Know What Bolshevism Really Is?"

Kiekvienas parašęs auksčiau nurodytu antraštu, gaus 10 tokių lakstelių nemokamai, o didelių jų kiekiai prisunkiami už labai mažą mokestį. Butų gera kad visi kuriems rūpi bolševizmo sunaikinimas, tų leidinelių sau parsisiųsdintų ir paskaite, juos kuoplačiausia paskleisčių.

KELEIVIS

(Margalis — Sonetas iš Mickevičiaus)

Čia po kojų šalis taip graži ir taip turtinga,
Prie manęs taip malonūs sesučių veidai....
Tat kodėl mano širdį čionai abejingą
Kita vergia šalis, jau perdegę jausmai?

Lietuva! Man meiliau tavo girios pauzė
Už paukštelį Baidarą, Salgirdo mergužę;
Daug linksmesnis aš mindau tavas samanytes
Neg' čia uogas skanias ir žolynus auksinius.

Taip toli aš! savęs bet tu mane vilioji,
Paslapčiais atminimais kankint nenustoji...
Ak! skaudi karalienė širdies ten gyvena;

Dabar, verkdamas viena po brangią tėvynę,
Ar ji atmena meilę prisiektą ugninę,
Neatąsusią pėdą kad užmina mano?

SULAIKO ŠELPIMĄ RUSIJAI

National War Fund, Amerikos valdžios kontroliuojama karo nukentėjusių šelpimo organizacija, praneša kad nuo rugsėjo 30 dienos šių metų bus sulaukta teikimas pašalpos ir rinkimas aukų Russian War Relief, taipgi Danijos ir Britų šelpimo fondams, kadangi karas pasibaigė ir tos šalys gali pačios rūpintis savo žmonių šelpimu.

Taip tai National War Fund aukų didesnės sumos bus perkliamos šelpimui karo nukentėjusių šalių ir jų žmonių.

Kaip bus su Lietuvių Bendru šelpimo Fondu: ar jis bus likviduotas, priskaitant Lietuvą prie Sovietų, ar Lietuviai ir toliau bus laikomi reikalingi pašalpos kaip paskira nukentėjusių tauta?

Vakarų Europoje išblaškyti Lietuvius BALF pasieks ir dalį jau gerai pasiekia. Kaip bus su šelpimu pačioje Lietuvoje likusių žmonių gal paaiškės po trijų didžiųjų konferencijų.

•NAUJI automobiliai trumpu laiku turės telefonus ir galima bus iš jų susikabinti su savo namais. Žmona galės pašaukti savo vyrą, išvažiuosį iš namų, jei reikals ištikty.

•PIETINIO žemės sąsigalio srityje, kur sunku prieiti, randasi anglies laukai virš 100,000 ketvirtinių mylių didumo. Kos žemėje.

gyventi, yra didžiulė klaida. Tiesi ir griežta kova yra vienintelis kelias.

Išsiamoninę į tai mes betgi visuomet turim atsiminti kad kova prieš bolševizmą galutinai tegali būti laimėta tada kada bus sunaikintas jo lizdas Maskvoje. Jei gi mes tekovosime prieš komunizmą šioje šalyje, Pietų Amerikos valstybėse, Europoje ir kitur, bet neliesime komunizmo Rusijoje, mūsų kova bus bergždžia, nes bus paliktas centras iš kurio komunizmo bangos sklinda po visą pasaulį, iš kur komunizmas gauna moraliją ir materialią paramą ir iš kurio į visą pasaulį plaukia įsakymai niekad nenustojantys komunistinei veiklai. Ši faktą turėtų suprasti visi kurie kovoja prieš komunizmą, nes priešingu atveju jų pastangos išvaduoti pasaulį iš vergovės gresmės liks bergždžios.

Visi paskaitykite šį leidinėlį

Kad galėtume atremti komunistinę propagandą, pirmoje eilėje turime žinoti eilę faktų apie komunizmą. Committee for Constitutional Government, Inc., 205 East 42nd Street, New York 17, N. Y., paskutiniu metu išleido mažutį leidinėlį, kuriame populiaria forma išdėstyti komunizmo pagrindai ir paduoti charakteringieji jo bruožai. Leidinėlis — vienas lakstelis — pavadintas "Do You Know What Bolshevism Really Is?"

Kiekvienas parašęs auksčiau nurodytu antraštu, gaus 10 tokių lakstelių nemokamai, o didelių jų kiekiai prisunkiami už labai mažą mokestį. Butų gera kad visi kuriems rūpi bolševizmo sunaikinimas, tų leidinelių sau parsisiųsdintų ir paskaite, juos kuoplačiausia paskleisčių.

KELEIVIS

(Margalis — Sonetas iš Mickevičiaus)

Čia po kojų šalis taip graži ir taip turtinga,
Prie manęs taip malonūs sesučių veidai....
Tat kodėl mano širdį čionai abejingą
Kita vergia šalis, jau perdegę jausmai?

Lietuva! Man meiliau tavo girios pauzė
Už paukštelį Baidarą, Salgirdo mergužę;
Daug linksmesnis aš mindau tavas samanytes
Neg' čia uogas skanias ir žolynus auksinius.

Taip toli aš! savęs bet tu mane vilioji,
Paslapčiais atminimais kankint nenustoji...
Ak! skaudi karalienė širdies ten gyvena;

Dabar, verkdamas viena po brangią tėvynę,
Ar ji atmena meilę prisiektą ugninę,
Neatąsusią pėdą kad užmina mano?

Tremtinių Vargai ir Sielvartai

Specialis laiškas Dirvai iš Šveicarijos.

Esu keliais atvejais lankęs Lietuvius tremtinius Šveicarij. Palyginus su keliais šimtais tukstančių tautiečių, kurie buvo priversti pasitraukti Austrijon arba Vokietijon, Lietuvių akaičius Šveicarijoje yra visai menkas. Čia tremtinių tėra apie 220. Kiek tenka patirti iš susirašinėjimo su bičiuliais atsidurusiems Švedijoje bei Danijoje, ten prieglobstį suradę daugiau Lietuvių nekaip Šveicarijoje. Tą faktą tenka aiškinti tuo jog iki pat nacional socialistinės Vokietijos sugrūvimo siena su Šveicarija buvo griežčiausiai būdu saugojama. Todėl tikrai retas tautietis išdrįsdavo smukti per sieną, nes kiekvienam bėgančiamam teko tikra žodžio prasmė rizikuoti gyvybę.

Atbėgėlių tarpe turime kelis šaunius jaunos vyrus, kurie Šveicarijos teritoriją pasiekė visiškai — nuogi.... Kaip po nas Dievas juos sutvėrė taip ir atsirado Šveicarijos žemėje! Bet dar liudniau kad tiems trimis vyrams taip atsitiko — Gruodžio mėnesį, kai termometras rodė kelis laipsnius šalčio. Mat, jiems beplaukiant per pasienio upę, plaustelis su drabužiais pateko į perėpą ir nuskendo. Arba imkime kelias šeimas su vaikais. Dar budamos Vokietijoje, jos nutaikė momentą kai dangaus mėlynėje raizė Amerikiečių "Liberator'iai". Buvo paskelbta oro alarmas. Kilus sumišimui ir dar pavojaus sirenomis bėkaukiant, mūsų tautiečių grupė žiemos metu šoko į upelį ir ėmė bristi Šveicarijos pusėn. Nelaimė, srovės buta taip sraunios jog vanduo mūsų vargšus ėmė nęsti. Tik vargais-negalais kelios šeimos pasiekė Šveicarijos krantą, kur stovėję Šveicarietį karieiviai ištiesė pagalbos ranką ir padėjo baigiantiems stingti tautiečiams išlipti iš upės. O ar nejaudinančią istoriją išgyveno štai šis Lietuvos kariuomenės kapitonas, kuris — irgi Gruodžio mėnesį — perplaukė Reino upę?

Per sieną medžių viršūnėmis

Kita vėl grupė perėjo Vokietijos-Šveicarijos sieną — medžių viršūnėmis. Buvo taip: Keli jaunuoliai pajuto jog, bėdai mairu kalnų takeliu, pateko tarp dviejų Vokietiečių sargybinių grupių, kurios, be to, dar vedėsi su savim išlaivintus šunis. Kas reikėjo daryti? Kiekviena sekunda buvo brangi. Vyrai ėmė kopti į medžius. Taip nuo šakos į šaką belapiodami, pastebėjo prieš savę plačią spygliuotų vielų užtvarą. Jie tuoj pat suprato jog tai esama sienos su Šveicarija. Pasikabino už šakos, pritūpė ir — šaka persivėdė juos į Šveicariją. Visai kaip kriminaliniame filme.

Beveik su kiekvienu atbėgėliu esu plačiai išsikabėjęs. Kai jie pradeda pasakoti savo išgyvenimus, imi stebėtis koks trapus, bet kartu koks nepaprastai gajus sutvėrimas yra žmogus. Kiekvienas jų valandų valandas gali dėstyti savo "istoriją", kurią viena yra šurpėsnė už kitą. Ar rasi bent vieną tremtinį, kurio artimųjų nebūtų palietus baisioji "žmonių medžioklė", bolševikų surengta 1941 metų Birželio mėnesį?

Štai kalbuosi su jaunu simpatingu agronomu. Jo visą šeimą — tėvą, motiną, brolius ir seseris — bolševikai išsivežė nežinon. Kur jie? Kas su jais atsitiko? Vienas Dievas nežino.... Kai lankiau pabėgėlius, šis jaunas agronomas nuolat dirbo sode. Bet ir visur kitur kur tik reikėdavo pridėti sumanią ranką, ji visur rasdavau. Darbštus tai esama vyro! Bet neabejoju

jog jis įsiekio darbe ir užsimiršimo nuo klaidų išgyvenimų, kai buvo vežami į Sibiro taigas tėvas, motina, brolis, sesuo.... O kiek daug tokių vyrų!

Baisūs pergyvenimai

Ilgai kalbuosi su dar jaunu kunigu, kurio malonus budas mane tuojau pat pajungia. Jis ramiau tonu, lyg tai jo asmeniškai visai neliestų, pasakoja, kaip jį bolševikai tampė po kalėjimus. Kai atėjo naujieji okupantai — Vokiškieji nacionalsocialistai — jis vel buvo už patriotinį darbą suimtas ir nuteistas net mirti. Tik lyg per stebuklą jam pavyko nuo tikros mirties išsigelbėti.

Štai šnekučiuojamės su jaunu ponu, kurią pažinau dar iš Klaipėdos. Tuomet pasaulis dar nesuprato mūsų kovos prieš Vokiškuosius nacionalsocialistus, kai mums vieniems teko spyriotis prieš Šveicarijoje, prašydami juos priimti į Amerikos kariuomenę! Dėl suprantamų priežasčių tas prašymas, deja, negalėjo būti patenkinamas. Bet ar toks pesirizmas nejaudina kiekvieno Lietuvio? Ar tatau nepatvirtina seno pasakymo: Kas bus, kas nebus, bet Lietuvos nepražus? Nepražus nei Lietuva....

Papasakosiu tokį būdingą atsitikimą. Kai dar perėitų metų Gruodžio mėnesį trys jauni Lietuviai pateko Šveicarij, jų buklė buvo nepavydėtina. Iškamuoti, alkanai, pusuogiai, jie Šveicarietį pareigūnų buvo uždaryti karantine. Atrodytų jog vyrai turėjo džiaugtis, iš Vokiškojo pragaro patekę į ramią Šveicariją. Bet ką, tie mūsų trys "muškietieriai" padarė? Savo pirmą laišką jie parašė Amerikos Jungtinių Valstybių atstovui Šveicarijoje, prašydami juos priimti į Amerikos kariuomenę! Dėl suprantamų priežasčių tas prašymas, deja, negalėjo būti patenkinamas. Bet ar toks pesirizmas nejaudina kiekvieno Lietuvio? Ar tatau nepatvirtina seno pasakymo: Kas bus, kas nebus, bet Lietuvos nepražus? Nepražus nei Lietuva....

Dr. A. Goštautas.

ŠIO KARO VIENA TRAGEDIJA

Prancūzijoje neseniai atsitiko tokia šeimyninė tragedija, viena iš daugybės kokių atsitinka ir atsitiks visose šalyse šio karo pasekmėje.

Prancūzai laikosi papročio pranešti 48 valandos išanksto šeimai apie sugryžimą kareivio ar karo belaisvio.

Viena moteris gavus pranešimą kad jos vyras, kareivis išlaisvintas iš Vokiečių, pareis namon po poros dienų. Žmona pastiro iš netikėtos žinios, nes jos vyras sugrįš gyvas.

Ji atspėkėjus ėmėsi apvalyti pakuotę, paruošti savo namelį sutikimui tokio brangaus svečio, kaip iš mirusiųjų pasaulio pargrįžtančio.

Apie pietus antrą dieną kada jis jau turėjo pareiti, moteris paruošė gražią stalą, norėdama pasitikti ir pavaišinti savo vyrą pietumis — pagamindama tokį valgį kokį jis labiausiai mėgdavo. Ant stalo padarė vietos dviem, sau ir jam, ir prie stalo stovėjo dvi kedės gatavai sėstis.

Prisiminus kad dar nėra ant stalo to ką ji žinojo jos vyras labai mėgsta, nubėgo į krautuvėlę parsinešti.

Į taip paruoštą namelį pargėjo kareivis belaisvis. Šaukė žmoną, jos balso negirdėjo, tada nuėjo į valgomąjį, ten pamatę paruoštą stalą — del dvių. Užsdegė pavydu ir kerštui! Ji gyvena su kitu... pamanė jis.

Tuo tarpu parbėgo namon moteris. Vyras pasitiko ją rustom akim, ir kai ji žiojosi jį kalbinti, jis žiauriai apdaužė ją per veidą, parmušė ant žemės — ir išėjo sau per duris, daugiau nesugrįždamas.

•PRANCUZIJS Mokslo Akademija tikrina jog ant viso žemės skritulio vartojama 2796 skirtingos kalbos.

REMKIT KARO PABĖGĖLIUS DIRVOS BENDRADARBIUS

Lietuvos Karo Pabėgėlių Dirvos Bendradarbių AUKŲ KUPONAS

DIRVOS REDAKCIJAI
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio.

Prijausdamas jūsų sumanymui paremti Karo Pabėgėlių bendradarbius-rašytojus, šiuomi siunčiu savo auką \$.....

Su pagarba

Vardas ir Pavardė.....

Adresas.....

Miestas.....

Valst.....

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tėsinys iš pereito nr.)

KAI BUVAU SUNKIAI SUŽEISTAS

Mūsų tarpe buvo ir pusamžio vyrų

Esu kilęs iš Marijampolės.

1919 m. Sausio mėn. 4 d., būdamas 18 metų amžiaus ir jausdamasis tikras Lietuvos sunus, stojau į savanorius. Prieš tai dar užsirašė keli mano geri pažystami. Mes, keturi draugai, nutarėm dar daugiau savo draugų patraukti į savanorius. Per penkias dienas pritraukėme apie šimtą jaunų vyrų. Visi jie ėjo į savanorius su geru upu.

Skirtą dieną prie valsčiaus raštinės mūsų susirinko gana gražus būrelis. Apie 10 valandą su dainomis nuėjome per Marijampolės miestą prie šešupės tilto. Mus lydėjo mūsų tėvai, draugai ir pažystami. Prie šešupės tilto susėdome į laukiančias mūsų pastotes ir nuvažiuojome į Vilkaviškį, o iš ten į Kauną. Važiavome labai linksmi, dainuodami. Mūsų tarpe buvo gryžės iš Rusijos karininkas Juozas Karvažinskis.

Kauno stotyje mus pasitiko kiti savanoriai, kurie ir nuvedė mus į mūsų būstinę.

Vienuolikta valandą jau buvome skirtoje vietoje. Būstinė buvo iškurenta, šilta, bet lovų nebuvo, ir mes sugulėme ant grindų. Užsiklojome ir pasiklojome tuo, kas ką turėjo. Čia radome devynis kareivius, su kuriais labai broliškai pasisveikinome. Būste kuriame mes apsisistojome, stovėjo antras pėstininkų pulkas. Aš patekau į ketvirtą kuopą. Trečia dieną mes užėmėme sargybas prie sandėlio. Gavome Rusų šautuvus su penkišiais šoviniais, kuriuos, atlikę sargybą, atiduodavome kiti sargybai, nes šautuvų daugiau neturėjome.

Antrame pulke mes išbuvome apie mėnesį laiko. Per tą laiką susilaukėme apie 1000 savanorių. Ju tarpe buvo ne tik jaunu, bet ir pusamžių vyrų.

Baikštus bolševikas viską išlepa

Viena gražią dieną mums visiems išdavė šautuvus ir šovinius. Man, kaip ir daugeliui kitų, teko trys šoviniai, nes daugiau nebuvo. Išvykome į Panemunės kareivines. Jos buvo labai priterštos, nes prieš tai jose stovėjo Vokiečiai. Atvykę Panemunėn, pradėjome mokytis rikiuotės ir eiti į didesnes sargybas. Čia mums aiškino, kad turime daug priešų, nuo kurių turime gintis. Svarbiausias priešas esąs bolševikai. Rengėmės tuojau išeiti į frontą, bet aš susirgau ir patekau į Vokiečių ligoninę, nes musikškes tuomet dar nebuvo. Vokiečių ligoninėje ligoniai tuomet buvo labai gerai išlaikomi. Joje išgulėjau keturias savaites.

Išėjus man iš ligoninės, buvo išrikiuotas visas antras pėstininkų pulkas ir mes su orkestru nužygiavome į Kauną priesaikos atlikti. Diena buvo labai graži, bet ir pulkas gražiai žygiavo, nes jau buvo gerokai apmokytas. Gatvėse buvo daugybė žmonių. Daugelis labai džiaugėsi, matydami gražiai žygiuojančią jauną Lietuvos kariuomenę.

Po kurio laiko mes išvykome į frontą. Su mumis buvo ir Vokiečių kuopa. Vokiečių karininkas jojo raitas, o mūsų karininkas žygiavo drauge su mumis. Atžygiavome į vieną kaimą, kuris iš trijų pusių buvo apsuptas miško. Nebuvo miško tik iš tos pusės, iš kurios mes atvykome. Tuojau į visas puses išsiuntėme žvalgus ir apsisistatėme sargybomis. Likusieji kareiviai ramiai ilsėjosi.

Staiga iš antro galo kaimo atbėgo apie penkiolikos metų amžiaus berniukas ir pranešė, kad tame kaimo gale esanti bolševikų žvalgyba. Tuojau mūsų kareiviai su Vokiečiais nuvyko ir suėmė du bolševikus. Vienas iš jų buvo Rusas, kitas Žydas.

— Mūsų yra viena kuopa su trimis kulkosvaidžiais ir dviem lengvomis patrankomis, — greitai viską išpasakojo Rusas.

— Mes turime dešimt kulkosvaidžių ir keturiolika patrankų, — ėmė, visai išsiskindamas, pasakoti Žydas.

Iš visko buvo matyti, kad jis meluoja.

Mes puolame mišką

Staiga iš visų trijų miško pusių pasigirdo šautuvų šūviai. Mes neturėjome jokių apkasų ir nebuvo pasiruošę nuo priešų gintis. Bet prie kaimo buvo tinkamas gintis griovys. Nežiūrėdami prieš šaudymo, subėgome į griovį su šautuvais ir kulkosvaidžiais ir atidarėme ugnį. Toks susišaudymas truko apie dvi valandas.

— Pirmyn! — pasigirdo mūsų vado komanda. Mes stojome į kojas ir šaudydami ėjome miško link. Miško buvo apie pusę kilometro pločio. Perėję mišką, pamatėme atgal besitraukiančią bolševikų grandinę. Tuomet prasidėjo tankesnis susišaudymas.

Bolševikai bematant sukrito prie žemės ir atidengė į mus šautuvų ugnį. Mes taip pat sukritome ir negalėjome pajudėti, nes gulėjome ant pasėtos ir nuvoliotos dirvos. Priešas mus labai gerai matė, o mes matėme tik jų kepurės, nes jie buvo griovyje. Mūs nuo jų skyrė vos apie 100 žingsnių atstumas.

Apie pusę valandos tylėjome, kol ėmė retėti priešų šaudymas. Tuomet ir mes atidengėme į juos ugnį. Priešas neišlaikė mūsų ugnies ir ėmė trauktis. Mes jį nalydėjome šautuvais ir kulkosvaidžiais. Bet ir mes bijojome žygiuoti pirmyn, kad mūsų neapsuptų, nes nebuvo tikrų žinių, kas yra šalyse.

Pasiryžtame laikytis ligi paskutinio kraujo lašo

Vakare, sugrįžę į tą patį kaimą, iš kurio buvome išėję, gavome įsakymą žygiuoti į Subačiaus miestelį. Palikę Vokiečius tame pačiame kaime, išžygiavome. Čia jau radome sutraukta daug mūsų kariuomenės.

Iki puskelio mes žygiavome labai linksmi dainuodami, nes visi buvome jauni ir sveiki. Nuo puskelio pasigirdo patrankų beldėjimas, ir mūsų karžygiams sumažėjo upas. Juo arčiau ėjome prie naujų savo pozicijų, juo labiau buvo girdėti patrankų sviedinių kaukimas bet šautuvų kulipų švilpimas.

Į Subačiaus miestelį atžygiavome apie 12 valandą nakties. Miestelyje visur buvo mūsų ir Vokiečių kariuomenė. Butą buvo labai sunku gauti, o lauke nakvoti dar buvo labai šalta. Šiaip taip vienoje gatvėje suradome lušnelės, kuriose po keletą kareivių ir apsinakvojome. Vos suspėję sugulti, gavome įsakymą keltis ir žygiuoti. Bet, išbėgus mums į gatvę, vėl liepė grįžti į butus. Tik tuomet ramiai praleidome naktį.

Rytą atsikėlę gavome įsakymą žygiuoti į atsargą. Nužygiavome į nurodytą mums vienių ir ten apsisistojome. Čia buvo bataliono vado Ramanausko raštinė. Netoli už miškelio buvo mūsų artilerija, kuri šaudė į bolševikų pozicijas. Apie du kilometrus nuo vienių buvo mūsų pėstininkų apkasai. Aiškiai buvo girdėti šautuvų šaudymas. Buvo matyti vežimai, kuriuose vežė sužeistuosius. Buvo daug ir užmuštų. Pasitaikydavo, kad pakeliui suhkiu užstieji ir mirdavo. Mes, matydami savo sužeistuosius bei užmuštuosius brolius, nekantriai laukėme įsakymo užimti pozicijas ir atkeršyti priešams.

— Žut but turime juos sutrupinti, — kalbėjo savo tarpe. — Laikysimės iki paskutinio kraujo lašo.

Šnipą pasiuntėm pas Abraomą

Apie 11 valandą mūsų kareiviai pagavo bolševikų šnipą, kurį atvarė į mūsų bataliono štabą. Buvo tai didelio ūgio, kumpa nosimi Žydas. Jo kairysis petys buvo kulipkos sužeistas. Padarius pas jį kratą, buvo rasta daug bolševikų dokumentų ir leidimas pereiti poziciją, o taip pat žemėlapis ir knygtė, kurioje buvo surašytos žinios apie Lietuvos kariuomenę. Žydas labai prašėsi bataliono vado paleidžiamas, nes jis esąs nekaltas ir tik bėgęs nuo bolševikų.

— Truputį palauk, — pasakė jam vadas. — Mes tave paleisime eiti pas Abraomą arbatos. Pasėdėk, nes lauke labai lyja.

— Tegul lyja. Aš lietaus nebijau, — atsakė šnipas.

Bataliono vadas šnipui įsakė nurimti, perdavė jį saugoti sargybai ir tuojau paskambino pulko vadui Glovackiui, klausdamas, ką su juo daryti. Atvyko pulko vadas Glovackis, smulkiai Žydą išardė,

išžiūrėjo visus jo rastus dokumentus ir nusprendė, jog tai iš tikrųjų yra šnipas. Abu bataliono vadai nuteisė jį sušaudyti. Po pusvalandžio keturi kareiviai nuvedė šnipą prie krūmų ir sušaudė.

— Geriau žūt tu vienas, negu per tavę turėti šimtai žuti, — tarė vienas iš kareivių vedamam į mirties vietą šnipui.

Po to įvykio pulko vadas Glovackis išėjo iš raštinės, sušaukė mus visus ir tarė:

— Nenusiminkite, broliai karžygiai! Nors mūsų čia ir maža, bet mes esame jauni kareiviai ir turime laimėti. Mes esame suvarge, suplyšę, bet greitu laiku gausime naujus drabužius, uniformas ir pasipuošime kaip tikri kareiviai.

Atsisveikinę su mumis zovada nuėjo prie savo štabo.

Mūsų aussyse vis buvo girdėti šautuvų ir patrankų beldėjimas ir buvo matyti vežimai nuo pozicijų sužeistieji bei nukautieji. Nors mūsų širdys buvo neramos, bet nerodėme, kad mes ko nors bijome.

(Bus daugiau)

Reikalaukit Dirvoje NAMŲ DAKTARAS

Naudinga knyga kiekvienam turėti namuose, su daugybe receptų ir paaiškinimų apie ligas, slogas, skaudėjimus, katarus, ir tt. 174 puslapių didumo, audimo viršelias.

Kaina su prisiumtimu \$2.00

(Galima prisiųsti pašto ženkla)

Reikalaukit "Dirvoje" 6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

DAYTON, OHIO

DRABUŽIŲ VAJUS

Mums žinoma kad šimtai tukstančių mūsų brolių ir seserų išvyti iš Lietuvos ir išblaškyti po visą Europą ir kad jiems labiausia reikia rubų ir avalinės. Daytono Lietuviams patartina kuodaugiausia surinkti savo apdėvėtus rubus ir avalinę ir pristatyti į Lietuvį šv. Kryžiaus parapijos salę, iš kur jie bus pasiųsti į sandėlį. Tačiau kurie norit galit patys pasiųsti tiesiog į sandėlį, antrašu: United Lithuanian Relief Fund, 101 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Prašau tai padaryti ir apie linkės Lietuvį, kaip tai Cincinnati, Springfield, nes gal pas jus nėra renkami drabužiai Lietuvos nuo karo nukentėjusiems žmonėms. Jums patogiausia bus nusiųsti patiems aukščiau nurodytu adresu.

AUKA \$5 DIRVOS BENDRADARBIAMS. Siuomi siunčiu savo auką Dirvos bendradarbiams paremti. Kas yra tie bendradarbiai? Tai mūsų brotai, kurie turėjo apleisti savo mylimą tėvynę prieš savo norą. Dabar jie mums patiekia labai įdomias žinias apie Lietuvą ir Lietuvos gyvenimą išvartų į svetimas šalis. Tai yra Lietuviai kurie buvo Lietuvos liaudies švietėjai, kurie savo moksliškais raštais kėlė Lietuvą, tai tie kurie buvo Lietuvos laisvės gynėjai ir kovotojai, kurie ir dabar dirba kad mūsų tauta nebutų sunaikinta, kad išliktų, nežiurint dabartinių Lietuvos okupantų užsiėmimų.

Mūsų Amerikiečių priedermė yra paremti tuos Lietuvos tautos žiedus žurnalistus medžiaginiai, paaukojant dolari, kitą ar daugiau, sulyg išgalės, i Dirvos Reflakcijos įsteigtą tų pagėgėlių bendradarbių fondą.

Jer. A. Urbonas.

•BRAZILIJOJE ištobulinta gumo medžiai kurie duoda didesnį kiekį gumo sulčių negu laukiniai gumo medžiai.

Žinok Amerikos KONSTITUCIJĄ

Amerikos Konstitucija Angliškoje kalboje, su visais Amementais, 30 puslapių knygelė, prisiųsim visai Dovanai tiems kurie užsirašys Lietuvos Naujienas dviem metams arba gaus du metinius skaitytojus ir prisiųs \$2.00 su nurodymu kam Lietuvos Naujienas siuntinėti, minimą knygelę prisiųsim jums visai dovanai už pasidaravimą.

LIETUVIŲ NAUJIENOS 332 N. 6th St. Philadelphia 6 Pa.

Išmuštus langus

jūs susidėtumet *tuojau*

... kiti šilumos nuostoliai žiemą jums kaštuoti daug daugiau!

Dabar pats laikas imtis taupyti su:

INSULIACIJA

... nuo 15% iki 25% kuro taupymui ... daugiau vienodai temperatūrai, vėsui vasarą, šiltumui žiemą.

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

... nuo 10% iki 20% pigiau kuro kaštai ... prašalina oro traukimą ir langų "aptraukimą" ... švarus namas ... sumažina truksmą iš lauko.

... ir nepažiūrėkit ekstra sutaupymą aptaisant namą su Caulking ir Weatherstripping visus plyšius.

Kreipkitis į savo artimiausį kontraktorių-pardaviją tų reikmenų ir patarnavimo. Jis parodys jums kaip greit apsimokės jūsų investmentas į tinkamą paruošimą namo apsaugai žiemai.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Naturalis Gasas ir Naturalio Gaso Patarnavimas

Daugiau Laiko Skaitymui - - -

Skaitykit ir Platinkit

KARO METU AR TAIKOJE — DIRVA GERIAUSIAS JUSŲ DRAUGAS

Prenumerata metams vis

\$2

KURIE ATNAUJINS ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

KARUI pasibaigus, Dirva, kaip ir visu karo bėgiu, duodama skaitytojams tik už \$2.00 visam metui. Nors ir dabar dar laikraščio leidimo kaštai yra tie patys kaip buvo karo metu, bet Dirva pasilieka ta pacia kaina kaip buvo — tik \$2.00.

NAUJAI užsirašantieji Dirvą gausit prenumeratos \$2.00, arba kurie išrašysit Dirvą savo draugams, gausit ją už \$2.00. Atnaujindami prenumeratą taip pat gausit Dirvą po senovei už \$2.00. Tik prašome tuoj atnaujinti prenumeratą kai ji baigiasi.

DABAR PATS LAIKAS atnaujinti savo Dirvą kurių pasibaigė, ir dabar geriausias laikas išrašyti Dirvą dovanų, nes kaip matote Dirvoje telpa ir tilps daug įvairių svarbių raštų apie Lietuvą, apie Lietuvius pagėgėlius, ir kitais svarbiais klausimais.

(Idėkit į laišką \$2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit **DIRVĄ**)

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Gen. Jurgio Washingtono Dvare

Rašo Hypatija Yčaitė.

Washington, D. C.

Rugpjūčio rytas Washingtono išaušo giedras ir vėsokas kai leidomės į Potomac upės pakrantę kur laukė garlaivis, turįs mus nuvežti į Mount Vernon.

Iš šiaurinės miesčio dalies, toli nuo upės kranto, vykstante tykiomis Sekmadienio gatvėmis tiesiai į pietus, prie 7th Street prieplaukų. Giliai įkvėpus tyra ryto orą, junti kad ruduo čia pat — vasara jau eina prie galo. Krumus dengia sidabriniai vortinklių siulai, taip kaip Lietuvoje per "bobų vasarą". Lengvas vėjelis, nors nešaltas, bet jau vėsokas. Artėjant prie prieplaukos, pradeda rodytis laivų stiebų viršūnės ir atklysta tas kvapas kuris visuomet lydi vandenį ir laivus — sudėtingas kvapas, kuriame galima atskirti kad kur tai netoliese yra žuvis, smulkiotos baltės, ir senos laivų virvės. Ant inkaro stovi kelionėn pasiruošę didžiuliai garlaiviai, šalia kurių maži buriniai ir motoriniai laiveliai atrodo kaip nykštukai. Matyti kai kur ir baidokai ant kurių dėnių plėvesuoja išskalbtai baltiniai; prie langų matosi užuolaidos ir raudonų pelargonijų vazonos. Čia žmonės gyvena sau čigoniskai, upės gyvenimi — tokiamame name kur galima perkelti iš vietos į vietą kai apylinkė nusiobsta. Tai štai kur tie nelaimingi žmonės, kurie negali sau Washingtono surasti kambario, galėtų pasimokyti kaip įsitaisyti gyvenamąją vietą, pagalvojus sau su šypsena.

Žuvų kvapas vis stiprėja — štai jau mes prie žuvų rinkos. Bet ne tokia, kaip ta gerai atmenama žuvų rinka Kaune, kur atvirame ore, po ilga pastoge, stovi eilės stalų, ant kurių sukrautos prekės, ir visur girdėti šaukai: "Lydekos! šviežios karpės! Kas nori žuvų?"

Ši žuvų rinka kitokia: dideli namai su krautuvėmis viena prie kitos, kur matosi kruvos žuvų, plokščių jūros vėžių, ir lobsterių. Čion pat yra ir didelis garuojantis puodas, kur pirkėjas gaves, sakysim, vėžį, tuoj pat gali jį išsivirti. Ap link viso to namo antrajį aukštą eina balkonas, kur matyti žmonės sėdi, pietauja. Tai restoranai, kur galiu šviežių vandens gyvūnų, kokių tik širdis trokšta, prie stiklo alaus pavalgyti. Užpakalyje namo — ilga prieplauka, prikrauta baltų, o aplinkui prišti motoriniai laivai — bet nematyti žvejų. Viskas tyku, nes šiandieną sekmadienis, žvejai nedirba.

Zinau kad žuvis gaudomos tinklu arba meškere, bet idomu kaip jie tuos didelius vėžius pagauna? Be abejo reikia jų įkelti jūrose — greičiausia žvejai vyksta į Chesapeake Bay, kur už kelių mylių nuo miesto Potomac upė išlieja savo vandenį. Girdėjau kad vėžiams gaudyti naudoja tam tikrus spastus, bet jų niekur nematyti. Tačiau nėra laiko ilgai apie žuvininkystę galvoti... garlaivis nekantriai pučia savo sireną, laikas leistis į kelionę. Kai sėdu į laivą, į kurį grūdasi šimtais šventadieniškai nusiteikę Washingtono gyventojai, mano fantazijoje tai nebus paprasta vienos valandos kelionė ramia upe, bet į tolimą kraštą, į bėribes jūros platybės...

Užlipus į patį aukščiausią laivo dėnį — tai rodosi penktas — lengvas vėjelis virsta gan stipriu vėju. Laivui pradėjus judėti, gaunasi retai matytas Washingtono miesto ir apylinkių vaizdas. Po kojomis žuvų rinka, prieplaukos ir nesuskaitomi laivai-laiveliai. Mėlyno dangaus fone tolimoje skęsta miesto pastatai su vi-

ską viršijančiu obelisku — Gen. Jurgio Washingtono paminklu. Vingiuojanti upės krantai žaliuoja medžiais. Musų priešakyje, kelių mylių atstume, tiesiai miesto aerodromas — saulėje mirga nusileidžiančių lėktuvų sidabriniai sparnai. Šalia musų skuba keli laiveliai, kurių baltos buvės, vėjo ištemptos, man sukelia mintį kad jie panašūs į peteliškes, nutupusias ant gėtono Potomac'o vandenio.

Netrukus praplaukiame Bolling Field — aviacijos punktą. Kiek čia lėktuvų, sustatytų žaliame lauke prie pat upės kranto — bent keturiasdešimt! Mažyčiai apmokymo lėktuvai, nudažyti raudonai, šalia didžiulių trijų ar keturių motorų bombonešių ar karo transporto lėktuvų atrodo kaip maži paukšteliai-kolibrai nutupę prie vagnų ir erelių. Kai kurie nudažyti tamsiai žaliai, su įvairiaspalvėmis kariuomenės insignijomis, o kiti sidabriniai, kaip tie kuriuos matėme virš aerodromo, kuriais keleivius vežioja. Kiek toliau tęsiasi eilės sunkvežimių, prikrautų sudužusių lėktuvų dalimis. Tarp jų matyti tokių kurie pažymėti Vokišku "hackenkreuz" arba Japonijos saule. Tai matyti priešų lėktuvai kurių kovos dienos jau baigtos. Kaip malonu pagalvoti kad šitos visos mašinos — žmogaus proto išradimai — jau nebebus naudojami, bent artimoje ateityje, naikimo tikslams. Vietoje bombų mėtymo, gal dabar bus priimti konstruktyvūs darbai — ramių civilijų gyventojų reikalų patenkinimui.

MOUNT VERNON

Mėlynas dangus, žali krantai geltonas upės vanduo sudaro malonią besikeičiančių atspalvių simfoniją. Dešinėje, aukštai pakrantėje, tarp žalių krumų sumirguliavo baltos kolonos — tai Mount Vernon dvaro rūmų fasadas. Musų garlaivis beveik nepastebimai sustoja; nuleidžiamas tiltelis, ir štai mes einame smėliuotu taku kuris stačiai veda į kalną. Niekieno neprižiurimas miškas užleidžia vietą lygiems žolynams ir puikiai užlaikomo parko medžiams. Takelis pasuka staigiai dešinėn — ir pasirodo Jurgio Washingtono dvaro rūmai visame savo balteame gražume.

Minios mūsų bendrakeleivių eile sustoję laukia progos iėti į rumus, pasižiūrėti kaip Generalas Jurgis Washington su šeima kadaise gyveno. Mes nutariame pasėdėti verandoje šalia baltų kolonų, pasigėrėti taip akį traukiančių upės ir miškų vaizdu. Išties puikiai parinkta vieta namams statyti, su tokiu vaizdu po kojomis. Status medžiais apaugęs krantas kelių šimtų metrų atstume nuo upės kuri mirguliuoja saulės spinduliuose. Tolumoje mėlynuoja miškai kitoje upės pusėje. Išties pasaulis gražus, ir žmogus laimingas, jei vos iš ryto atsikėlęs gali matyti tokį gamtos nupieštą paveikslą. Vienoje ir kitoje rumų pusėje eina cilėmis kolonos kurios veda į du atskirus namus: viename virtuvė, nes matyti senovės laikais buvo, mągiama atskirai nuo gyvenamojo namo atlikti tą darbą; o kitame — biuras, kur budavo tvarkomi dvaro užrašai ir saskaitų. Pasukame keliuku pro biurą. Toliau prasideda dvaro darbininkų gyvenamieji namai, štai šiltnamiai — tais laikais vadinamas "conservatory" — su įvairias vijokliais ir palmėmis iš šiltų kraštų.

Ant sienų kabo variniai daržininkystės įrankiai su prierašu: "Used in General Washington's day". Prie šiltnamio, kur krumų užuovėjoje, gėlių daržas. Rožės jau pasidavė

— bet kai kur matyti heliotropai, lavendų krumai ir kitos senų laikų gėlės kurios savo kvapu maloniai pripildo orą. Kaip malonu čia ant suolėlio pasėdėti, parymoti, apie senas dienas pasvajoti! Bet einame toliau — dar turime daug ką pamatyti, nes tai didelis dvaras ir savo skaitlingais pastatais panašus į ištisą miestelį. Čia matyti buvo galima gyventi nuo pasaulio atsisiskyrus ir pasigaminti sau butinas gyvenimo reikmenis namie, nes ir į artimiausią miestą kelionė arkliais buvo sunki ir varginga. Vienas namelis vadinamas: "verpimo kampatrys". Pro atvirus duris matosi ratėlis bei kiti verpimo įrankiai, ir staklės — visai panašios kaip naudojama musų kaimuose, Lietuvoje. Sakoma kad Generalas, Washingtonas prie to darbo — verpimo ir audimo — apie 10 žmonių laikydavęs. Tai, žinoma, buvo juodi žmonės, vergai, kuriuos tada visi dvaro ponai laikydavo. (Bus daugiau)

PAJIESKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke pajieskomi asmenys:

Zebrys, Mateušas, gyvenęs Sibire, iš kur atvyko į Jungt. Amer. Valstybes.

Zeromskiai, Feliksas, Jurgis ir Viktorija.

Zubrickas, Antanas, gyvenęs 611 Pine St., nežinomam mieste Pennsylvania valstijoje.

Iškomieji ar apie įjos žinaantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Apanavičius, Juozas, kilęs iš Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkauskio ap.

Augustinavičius, P., prieš karą gyvenęs Čikagoje ir pažįstantis Bagdonų seimą iš Mišaičių kaimo, Raseinių ap.

Dambrauskas, Ignas, gyvenęs prieš karą netoli Čikagos ir valdęs 80 margų ūkį, dabar jau gali būti apie 70 ar daugiau metų.

Širvinskas, Petras, kilęs iš Kikonių km., Kupiškio v., Panevėžio ap., visą laiką gyvenęs Čikagoje.

Mažylis, Antanas, sunus Petro, kilęs iš Gučiūnų kaimo, Skapiškio a., 1922 m. iš Chicago persikėlęs į Detroit, Mich., kame ir dabar gyvena.

Misunas, Romualdas, sunus Juozo, kilęs iš Raikėnų k., Pandėlio vl., Rokiškio ap., į Ameriką išvykęs 1912-13 metais ir gyvenęs Kalifornijos valstybėje.

Monkevičienė - Bubliauskaitė, Albertina, gyvenusi Detroit, Mich.

Noreika, Juozas, gyvenęs Ohio Valstijoje.

Paškevičius, Povilas, gyvenęs ar tebegyvenantis Čikagoje.

Patašius, Jonas, gyvenęs 223 York St., Brooklyn, N. Y., ir turėjęs vaistinę (drugstore).

Pelaitienė, Karolina, pilytiute, gyvenusi Kanadoje prieš šį karą.

Ratkaitė, Elizbeta, kilusi iš Manikunų k., Saločių v. Biržų ap.

Rimkai, Antanas ir Adėlė, prieš ištekančią Abelkytę.

Sakalauskaitė, Ona, gyvenusi Klaipėdoje ir į Ameriką išvykusi 1938 m.

Sapiežienė - Lukšytė, Morta, dukterė Prano, kilusi iš Ramygalos val.

Savickai, Dominikas ir Vincas.

Simučiai, Liudvikas ir Ona ir taip pat Amerikoje gimę jų vaikai Justinas, Anicetas ir Justas. Jie visą laiką gyveno Čikagoje.

Sinkevičienė, Elena, prieš ištekančią Kazlauskaitę, suamerikontai žinoma dar kaip Helen Sinkewo, gyvenusi Brooklyn, N. Y.

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

arba
Consulate of Lithuania
30 N. LaSalle Street
Chicago 2, Ill.

PASKUTINĖ KONTRATAKA

Pavarčius Sandaros nr. 32, kurį atsitiktinai gavau, supratau kad tas laikraštis prirašytas vieno ir to paties žmogaus, Miko Vaidylos. Žinau kad ir kiti redaktoriai tą daro, tačiau iš Sandaros gauna įspūdį kad Mikas Vaidyla pašventęs visą laikraštį vien tik atakoms kurios savo tikslu neatsieks.

Mikui negera Tysliavienė, tai "juodvarnė"; negeras V. M. Čekanauskas, nes "išeina iš krašto"; negeras Vienybės redaktorius, nes, "prisilaikydamas demokratiškumo principų ir spaudos laisvės" talpina raštus kurie numauna nuo "vilkiškos avies kailius". Mikui negerai tautininkai, net ir sandariečiai. Atrodo kad Mikas tikrai išėjo iš krašto.

Mikui negerai tie mūsų asmenys kurie turi daugiau pasekėjų negu jis pats.

Del Tysliavienės, kam ji parašė kad Mikas apgavo vieną laikraščio skelbimų bendrovę, perstatydamas Sandarą dienraščiu, už ką sugautas turėjo daug nemalonumų, nes tuomi privirė košės visiems sandariečiams. Mikui nepatinka kam Tysliavienė laikas nuo laiko stultelėja pašonėn ALT.

Kas del Klausuko (V. M. Čekanausko). Šis žmogus kaip geras sandarietis per daug meilų, norėdamas savo organizacijai gerovės ir stiprėjimo, o matydamas kai kuriuos Sandaros vadus, o tuo labiau Miką, velkant Sandarą pražūti ir ją nukreipiant nuo jos tikrų principų, keliais atvejais viešai pareiškė kad reikia tutinai naujų reformų, perorganizavimo ir Sandaros ugdymo. Tas Miką labai išgąsdino, nes Mikas darsiprotėjo ką reiškia "perorganizavimas, naujos reformos".

Kaslink Vienybės redaktoriaus — čia Mikui ir baisiausia: kam jis talpina tokius raštus kurie įrodo Miko paklydimus, į Vienybę, butų geriau jei tuos raštus numestų į šiukšlyną... Tada niekas nežinotų nieko apie ALT, išskiriant patį Miką. Mikui atrodo kad cenzura yra geriausias dalykas del kitų, bet jis pasilieka cenzoriaus vietą sau. Jeigu niekas neiškeltų Miko šulerystės, butų kas kita.

Šitokie Miko atakai asmenų ir laikraščių yra paskutinis jo pasispardymas, paskutinė jo kontrataka.

Jeigu kas per tulą laiką ir tylėjo apie Miką tai greičiausia delto kad karo metu nebuvu gana laiko tam pašvesti. Bet tiems sandariečiams kurie drysta rimtai galvoti ir tiesą pasakyti, kaip lygiai ir kitiems asmenims kurie tiesą pasako, visuomenė yra dėkinga, galima tik kad visuomenė dar permazai yra informuota.

Iš visų informacijų reikia suprasti kokio tipo žmogus yra ALT vadovybėje. Taipgi reikia suprasti kodėl ir SLA organas Tėvynės toks, šališkas nes Mikas budamas SLA Apšvietos Komisijoje, su savo kamarotu Pijušu nustato Tėvynės laikyseną, ar kam patinka ar ne.

Aš nebendau ginti viršpaminėtus asmenis, bet kaip visuomenės vienietui, pažįstant tuos asmenis ir prisiskaičius apie Miko "balaganus", man norisi kad visuomenė arčiau pažintų Miką, kuris jau tepaieigia savo organe tik taip argumentuoti kaip užtinku Sandaros nr. 32.

Ex-karys J. V. Valickas.

SVEIKATOS SALTINIS, tai tokia knyga. Labai naudinga ir turinti rasti kiekvienose namuose. Aprašyti augalai medicinoje ir gydymo būdai žolėmis, skanimis. Su daugeliu pavyksų ir receptų, su nurodymais kaip sutaupyti gydymo pami. Kaina 75c. (40)

J. SKINDER, Dept. 7
3447 S. Emerald Ave. Chicago, Ill.

Pirmieji Tokyo Atakuotojai Paliuosuoti

Sie keturi Amerikos lakunai, dalyvavę pirmame Japonijos sostinės Tokyo atakavime iš oro, vadovaujant Lt. Gen. Doolittle ir patekę Japonų nelaisvėn, tapo paliuosuoti dabar, baigiant karą su Japonija.

MORELLI DAINUOS SU SAN CARLO OPERA COMPANY

Carlo Morelli, talentingas Pietų Amerikos dainininkas, dainuos operoje "La Traviata" pirmą vakarą, trečiadienį, Spalio 10, kuomet San Carlo Opera Company pradės savo Rudeninį Operų sezoną. Morelli, vadovaujantis baritonas šioje operos organizacijoje, yra plačiai žinomas operų namuose pasaulyje. Jis gimė Čile, vėliau atvyko į Sovietų Sąjungą, kur dirbo keliuose universitetuose. Vėliau apkeliojo Europą, dainuodamas įvairių šalių operose. Sugrįžęs į Ameriką, dainavo su Metropolitan Opera Company New York. Po to dalyvavo pasistyme operų su Chicago Opera Company ir be to praleido keletą sezonų dainuodamas su San Francisco Opera Company.

Giocomo Bernardi, vietinis tvarių šio Rudens Operos Sezono, sako be to bus keletas kitų įžymbių dalyvaujančių perstatyme astuonių garsių pasaulinių mėgiamų operų Music Hall, pradedant trečiadieniu, Spalio 10.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — dėkoti į laisvą \$1 dabar ir "Dirva" lankys jus ištisą pusmetį.

WATERBURY, CT.

PIKNIKAS PAVYKO. Rugšėjo 16 surengtas Lietuvių Vaidylos Buto ir LVS skyriaus paskutinis šios vasaros sezono piknikas Linden Park, Union City, Conn., puikiai pavyko.

Atsilankė virš 700 žmonių. Pasakę įdomias kalbas Vytutas Abraitis, iš Jersey City, N. J., Lietuvių tremtinių klausimu, taipgi jis perskaitė keletą laišku nuo Lietuvių pabėgėlių užsienyje. Kiti kalbėtojai buvo: LVS skyriaus pirmininkas Jonas Tareila, Aldermanas Wm. Kolback, Ald. Richard D. Benson, Senatorius Patrick J. Wallace; Dr. M. J. Colney vedė visą programą. Buvo duota dalyviams tam tikros dovanos.

Pikniko pelnas paskiriamas Lietuvos šelpos ir nepriklausomybės reikalam. Rengimo komisija dėkoja visiems už atsilankymą, ir ypatingai darbininkams už malonų patarnavimą pikniko svečiams.

DRABUŽIŲ VAJUS. BALF drabužių vaju pasiekė visuomenės nuosirdaus pritarimo. Baigiantis savaitei vajuas pasirodė neapsakomai geros pasėkmės, taigi vietiniai skryiai nutarė pratęsti drabužių vaju dar vienai savaitei, ir tikimasi dar didesnės naudos.

Tačiau gaila kad atsirado tula Lietuvoje gimus Kristina Stanislavaitienė, kuri atbėgus prie Victory House kur drabužius renka, išvadino vajuas darbuotojus "fašistais" ir protestavo buk jie renka rubus nelegališkai. Kur tos moterėlės protelis?...
Dr. M. J. Colney.

THE MAY Co's Basement

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

Tik ką Gautas
Naujas Siuntinis!
Visos Suknios
Garantuotos
Skalbimuisi!

3.99

Didelių Mierų
COAT
SUKNIOS
Mieros 38 iki 52

Gražas spausdinto perklio priešakyje susaigos coat drosas kurios garantuotos skalbimui ir stiprių spalvų. Iškirptos tikti moterims mierų 38 iki 52.

6.40

PUSES-MIERU

Moterims kurios Nori Išrodyti Skirtingai!

Tai suknia kurią gudrios moterys pasirinko geram devejimui ir visokiam išimui. Dviejų dalių efektas su marga viršum ir aukso spalvos siūnu. Taisni rožinė su juodu arba geltona su ruda. Mieros 18½ iki 24½ parclams ir moterims.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

GRYZTA LIETUVIAI
KAREIVĖLIAI

Nors tik po viena-kita, jau pradeda pasirodyti paleistų iš karo tarnybos Lietuvių kareivių. Vieni grįžo pas savo tėvus, kiti pas savo žmonas, kiti tik pas gimines. Šie tai jaunuoliai, Clevelande gimę, Lietuvoje užaugę, ir tik prieš karą grįžę į Ameriką.

Palyginamai labai mažai žuvo kare mūsų Lietuvių jaunuolių, kiek daugiau sužeista.

Sulaukę grįžusių, jų namiškiai džiaugiasi.

Kitiems teks išbūti tarnyboje ir ilgesnį laiką, kuriems teks paskyrimai būti Vokietijoje ar Japonijoje. Bet tie pamatys daugiau pasaulio, plačiau patirs, nes dabar nepavojinga yra tarnauti.

Vokietijoje ir Austrijoje paliktieji Lietuviai kariai susieina su Lietuviais pabėgėliais iš Lietuvos. Vieni supranta, nelaimingų savo viengėnių trągimą padėti, o kiti, kurie Lietuviskai nesupranta, net negali suprasti kodėl čia. Vokietijoje, tarp Vokietijų maišosi Lietuviai, kurie juos kalbina, klausinėja.

Kurie leidžiasi tiems nelaimingiems viengėniams ir juos kalbėti, tie gauna progos susipažinti ir patirti Lietuvos pabėgėlių nelaimę.

POKARINĖ VEIKLA

American Lithuanian War Activity komiteto susirinkimas buvo laikomas rugsėjo 18 d. Lietuvių salėje. Atidarius susirinkimą, Jurgis Chesnes perstatė naują narį, grįžusį karį Albertą Wallis, nuo 7023 Wade Park ave. Naujas narys apsiėmė raštininkauti šiai organizacijai kuri sudaryta Lietuvių karių gerovei.

Butų malonu kad daugiau grįžusių Lietuvių karių prisidėtų prie šios organizacijos; tėvai prašomi patarti grįžusiems iš kariuomenės vaikams eiti prie sąvųjų. Sulaukus tam tikro skaičiaus karių bus galima juos palikti organizacijoje tvarkyti taip kaip jiems tinka. Mūsų noras kad jie sudarytų Lietuvių karių grupę, postą.

Komiteto Valdyla.

STREIKAI

Clevelande streikuoja mažųjų filmų teatrų operatoriai, uždaryta apie 70 kaimyniškų teatrų. Streikas kilo dėl nesudarymo naujos atlyginimo sutarties.

Paskirose dirbtuvėse Clevelande Rugs. 18 streikavo apie 3,500 darbininkų.

Nekurios Ohio industrijos jieško daugiau darbininkų.

Kroehler namų rakandų išdirbystė Clevelande paskyrė apie \$1,200,000 naujos dirbtuvės statymui ir įrengimui, kurioje gaus darbo 2,000 darbininkų.

Halle Bros. Co. didelę miestą krautuvė stovys dar priedą už \$2,000,000. Kitos kompanijos taipgi imasi plėtimo savo įstaigų ir krautuvų.

BALSUOTOJŲ REGISTRACIJA RUGSĖJO 28

Cuyahoga apskrities balsuotojai kurie pakeitė savo gyvenimo vietas arba kaip kitaip neturinti teisės balsuoti turės užsiregistruoti balsavimui 28 Rugsėjo. City Hall užsiregistruoti galės iki Spalių 8.

Sako Neprasikaltus

"Tokyo Rose", kuri per Japonijos radio skelbė visokius atsisaukimus į Amerikos kareivius, ragindama mesti kariaus ir kitaip visais bandė suklaidinti Amerikiečius, dabar sakosi ji nieko blogo nepadarė. Ji Japonijoje suimta. Ji yra Amerikoje gimusi, todėl skaitosi pilietė. Jos gimines gyvena Chicagoje.

BURTON PASKIRTAS Į A. TEISMĄ

Buvęs Clevelando mayoras, dabar U. S. Senatorius, Harold H. Burton, Republikonas, tapo Prezidento Trumano paskirtas užimti Aukščiausiojo Teismo nario vietą. Burton yra 57 m. amžiaus, žymus advokatas ir rimtas bešališkas politikas.

Prez. Truman skyrė pirmutinį narį į Aukščiausią Teismą, ir paskyrė ne Demokratą bet Republikoną. Visi kiti, išskyrus vyriausio teisėjo tame teisme, yra paskirti Prez. Rooseveltui.

Ohio Gubernatoriui Frank J. Lausche lieka paskirti senatorius užimti Burtono vietą, ir kiek žinoma Lausche parinkęs buvusį Ohio gubernatorių Cox, Demokratą, kuris buvo 1920 metais Demokratų kandidatu į prezidentus. Cox yra 75 metų amžiaus.

IR JONAS BUTENAS PABĖGO

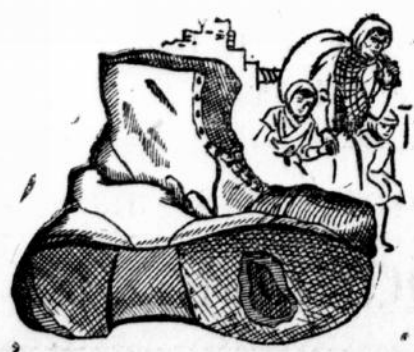
Clevelande žinomas dainininkas Jonas Butėnas, kuris buvo priimtas į Lietuvos operą ir Kaune gyveno, paragavęs bolševikų okupacijos 1940-41 metais, daugiau nenorėjo pasilikti Lietuvoje kai raudonieji pernai sugrįžo Lietuvą vėl okupuoti. Nors Butėnas buvo bolševikas jau Clevelande gyvendamas, na o bolševikai Lietuvoje paprastai neklaido artistų, bet jis geriau bėgo iš Lietuvos ir nuo bolševikų atnešamo "išlaisvinimo" kartu su visais kitais kas tik galėjo iš Lietuvos išbėgti.

AFSIVĖDĖ

Vienas iš pirmutinių grįžusių iš tarnybos karių, Alekas F. Lincevičius apsivėdė Rugsėjo 8 su Lietuvaite, Marcella Martin. Po vestuvių išvažiavo ant "honey moon", lankėsi Niagara Falls, Kanadoje, ir viešėjo pas savo gimines Buffalo, N. Y.

Alekas yra prieš karą pargyręs iš Lietuvos į Ameriką, čia gimęs. Dabar pasinaudoja valdžios teikiama parama prsimokyti gero amato.

Jei dar pakenčiami apiplyšę batai, kuriais galima nelaimingą Lietuvį karo pabėgėlį apdovanoti, pasiųskit į Bendro Amerikos Lietuvių Fondo sandėlį. Visai prastus siųsti neapsimoka. Perduokit savo kolonijoje į surinkimą punktą, arba siųskit:

United Lithuanian Relief Fund of America Inc. Warehouse
101 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.

MIRIMAI

GRASILDA ŽELVIENĖ, 58 m., po tėvais Bluntaitytė, mirė Rugs. 19, Polyclinic Ligoninėje. Laidojama Rugs. 22, Kalvarijos kapinėse. Pamaldos 9:30 val. ryto šv. Jurgio parapijoje.

Velionė pašarvota Wilkelis Funeral Home.

Iš Lietuvos paėjo Pušaloto par., Amerikon atvyko 1906 m. Liko vyras, Motiejus, sunus Petras ir duktė Blanche.

BARBORA USALIS, 66 metų, nuo 1415 E. 66 st., mirė 13 Rugsėjo. Palaidota Rugs. 15, Kalvarijos kapinėse. Pamaldos atsiuvo P. šv. N. P. bažnyčioje.

Liko vyras, Petras, viena duktė, Mrs. A. Ratay, ir 4 sūnai: Jonas, Petras, Antanas U. S. armijoje, Jurgis Prancuzijoje.

MIKOLAS BABRAUSKAS, 74 metų, nuo 857 E. 72 st., mirė Rugs. 18, laidojamas Kalvarijos kapinėse Rugs. 21; pamaldos 9:30 val. ryto šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko žmona, Marė, trys sūnai: Petras, Jonas, Juozas; 2 dukterys: Mrs. I. Patrick ir Ona.

Abiejų laidojime pasitarnavo laidotuvių direktorė Della Jakubs.

PADEKA

Visiems savo draugams ir prieteliams tariau širdingai aciu kurie dalyvavo šermyse ir palydėjime į kapines mano vyro, Juozo Norvilio, kuris mirė Rugsėjo 3 d., ir už suraminimą manęs liudnoje valandoje.

Acu tiems kurie prisidėjo gėlių, kurios taip gražiai puošė karstą; aciu D. Petruskui už pasakytą prie karsto kalbą; aciu grabnešiams už jų pastarnavimą, ir pagaliau aciu Aldonai Wilkelis už jos nuosirdų ir malonų patarnavimą ir už jos kalbą pasakytą prie kapo Highland Park kapinėse. Lieku nuliudus

Helen Norvilienė.

PADEKA

Dėkoju visiems kurie prisidėjo prie laidotuvių, gėlių pirkėjams giminiams ir draugams mirus A. S. Michael Thompson. Aciu ir Aldonai Wilkelis už jos rupestingą patarnavimą laidojime.

Mrs. Lillian Thompson.

NORI PRAŠALINT

Miesto mayoras Burke pasiūlyo prašalinti iš vietos ilgametį Clevelando policijos viršininką George J. Matowitz už jo apsilėidimą pareigose, nedėjimą pastangų naikinti mieste gemblerystės lizdus. Kas iš tų pastangų išels matysim vėliau.

Matowitz pastaromis dienomis paskyrė dar 18 policininkų sekti gemblerystės vietas.

64 UZMUSTA. Trafiko nelaimėse iki Rugs. 18 Clevelande šymet užmusta jau 64 asmenys. Pernai iki tai dienai užmustų buvo 55.

AR JAU ATNAUJINOT SAVO DIRVOS PRENUMERATĄ?

PARSIDUODA PEČIUS Anglim kurinamas, apšildymui 5-6 kambarių, tik 4½ mėnesio vartotas. Kreiptis: (40) 12505 LOCKE AVE. Prie Eddy Rd. arti St. Clair.

Wilkelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

6202 Superior Ave.

HEnderson 9292

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

Shall We Lose the Peace?

LIGHT TORCH FOR
LITHUANIAN
FREEDOM

Lithuania, Latvia, Estonia, the small Baltic nations, have been given the brutal German U-boat formula of the last war the Spurio Versenkt, "sunk without trace."

...And this notwithstanding that the Soviet on its own initiative, and voluntarily, recognized all three in 1920 and up until 1944 had treaties of non-aggression and neutrality in and with each. As late as October, 1939, Foreign Commissar Molotov, of Russia, said:

"We stand for the scrupulous and punctilious observance of pacts on the basis of complete reciprocity and we declare that all nonsense about Sovietizing the Baltic countries is only to the interest of our common enemies and of all anti-Soviet provocateurs."

What was nonsense in 1939 has become a tragic reality. And England and the United States apparently have consented to what Sumner Welles, when Under Secretary of State called "predatory activities" being carried on "by the use of force" and which he denounced on behalf of the United States Government as intervention "in the domestic concerns of any sovereign state, however weak it may be."

The new security organization starts off with the bitterness of the small nations and the fixed impression in the very minds of many people that the seeds of future war have been planted in the fields of broken pledges and injustice.

We have sacrificed flesh and sweat, let us not sacrifice principle.

Faith must replace force; law, not the gun, must reign; freedom, not enslavement; liberty, not tyranny; man, not the state; God, not Belial, must rule.

We have won the war; let us not lose the peace.

(The Tablet, Brooklyn, N. Y. March 10, 1945.)

ICE CAPEDES BUS DIDELĖ PRAMOGA ARENOJ

Clevelando didžioji Arena pasirodys smacniausiam šio rudens perstatymui — ICE CAPEDES of 1946, pradedant Rugsėjo 21, iki Spalių 7.

Šis perstatymas yra pats puošniausias ir įdomiausias iš visų iki šiol atsiūvusiu. Niekad nesimėto tiek spalvingų kostiumų, tokių gražių kaip šį kartą.

Dalyvaus su savo naujais ir įdomiais aktais Al Surette su savo visą eilę naujų juokų.

Lt. Larry Jackson, įžymus komedijantas, grįžęs iš Afrikos ir Italijos karo frontų, kur sugalvojo visokių naujenybių savo aktui.

Larry ir Leo Loeb pora, ir jų naujas partneris, Don Bearson, prie jų Chuckie Stein, Eric Waite, Ted Meza, Esco LaRue ir daugybė kitų su gražuolėmis "ICE-CA-PETS", kurios padaro visą vaizdą nepaprastai žavingu. Jūs pamylėsit šią nuostabią perstatymą.

JONAS G.
POLTER
LietuvisNamų Maliavotojas,
Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas POTomac 6899

Thinking matters over, I don't think most of us American Lithuanians realize the situations in the land of our forefathers today. The hunger, deportations and other horrors they tolerate.

For a moment, let us look into the position of Lithuania. Who occupies it? Many do not even take notice of this — they just openly boast, "oh, the war is over, the world is free!" Is not Lithuania part of that world? They think by making such remarks they are clever. Instead they show how little they know about foreign affairs. Well, some do not even bother to approve or object to any foreign policy. They stay in the background interrupted and uninterested. Remember, this government is by and for the people! Whatever it does, you do, and are responsible. Is it your desire to have a hand in an unjust peace? Our fight for a free and peaceful world has been short compared to that of other nations in Europe.

It is to those in the background we wish to humbly beg them to stop, think, and then act. The time is NOW, not tomorrow to awaken and seek justice for Lithuania! She has been oppressed for years. Is it not time now that she obtains the rights of self-government, decent living, and happiness on her own soil? Is being under the Soviet wing, the priceless freedom our boys have fought and died for?

Lithuanians from seventeen to seventy, WAKE UP! Do something to gain a free and just peace. Or is it your wish that those boys who died so courageously, have died in vain?

The time has come, now — to write and speak demanding that Lithuania be represented in the United Nations as a free, liberated country and not a part of the Soviet Europe! We want and must obtain the right to speak and present our case, prove that we can govern our own nation of our fore-

FRANK'S BEEN BUSY WITH THE ARMY GROUND FORCES OUT IN THE PACIFIC, PATCHING UP OUR BOMBERS - YOU CAN HELP BUY ALL THE NEW BOMBERS WE'LL NEED IF YOU'LL BUY WAR BONDS!

U. S. Treasury Department

fathers. Act now, GO, SEE, and DO! By going, seeing and doing, you can and will recover the freedom for which we so bitterly fought to attain!

Frances Mary Siedlik.

DR. L. NATKEVICIUS
DIED IN AUSTRIA

It is reported from Europe that a prominent Lithuanian, Dr. Ladas Natkevičius, fifty-two years of age, died as a refugee in Austria on May 25, 1945.

Dr. Natkevičius distinguished himself in his service in the newly organized armed forces of independent Lithuania, especially as the organizer of the famed "Iron Wolf" regiment.

Elected to the Constituent Assembly and later to the Second Assembly (Seimas), he subsequently served in the Lithuanian Foreign Office.

Later he became Counsellor of the Lithuanian Legation in Paris and in 1939 was appointed Lithuanian Minister to Moscow. Here he was fated to be a witness of the destruction of Lithuania's freedom and independence by the Soviets in 1939-40.

Dr. Ladas Natkevičius, who received his degree in law

NEUŽMIRŠKIT 3c

Siųsdami Dirvos Redakcijai, Administracijai ar Agentural kokius paklausimus, visada įdėkit už 3c pašto ženklelį atsakymui. Tas butina.

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: MAin 1773.

TREE'S CAFE

1457 East 71st Street

LIETUVISKA UŽEIGA
ALUS DEGTINĖ VYNAS

Smagi vieta sueiti savo senus pažystamus ir draugus.
Eleanor ir Anthony Budas
Savininkai (20)

BROTHERS CAFE

LIETUVISKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užviečiame savo draugus Lietuvius atsilankyti.

Atdara nedėdieniais.
KAZYS LEIMONAS, Sav.

SUPERIOR-
RUSSELL INNLIETUVISKA UŽEIGA
6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kiti miestų pravažiuojanti Lietuviai
Helen Urbšaitis Helen Dunbar
Savininkės

P. J. KERSIS
609-12 Society for Savings Bld.
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiose, kreipkitės į mane, gausit pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo mortgocio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Laikas pakeist Rudeniui

VYRAMS ir VAIKINAMS

Naujos Rudeninės Skrybėlės - \$5 - \$6 - \$7

Visokių pavidalų, gatavos jūsų pasirinkimui.

Vaikams Kelnės — \$3.45 - \$3.95

Micos 8 iki 16 metų, gražių marginių ir vienojų spalvų

SWETERIAI susegami ar užsimaunami — 2.45, 3.45, 4.50

MARŠKINIAI — įvairių spalvų ir vieno, micos 12 iki 14 po \$1.45

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakara

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirchnia. DYKAI

Čia galite iškeisti savo Stamp Books.

Della C. Jakubs

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONTAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763